Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

14 14

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 9 (1360) 1976 VASARIO - FEBRUARY 26 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. 275-4672

Atlantas - ne kliūtis

Šiuos 1976 metus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba paskelbė Lietuvių Kataliku Bendrijos metais dėl dviejų motyvų. Pirmiausia 1976 m. balandžio 4 d. sueina 50 metų, kai popiežius Pijus XI naujai prisikėlusią Lietuvą pripažino atskiru, nepriklausomu vienetu pasaulio Katalikų Bendrijoje. Antra, šiuo metu pavergtoje Lietuvoje laisvės kova ryškiausiai ir atkakliausiai vyksta tikinčiųjų gretose. Tai labai akivaizdžiai liudija "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", kurios jau 20 numerių pasiekė laisvąjį pasaulį. **PLB valdyba, skelbdama specialius metus, matyt, nori atkreipti visos lietuviu išeivijos dėmesį į reiškinį pavergtoje Lietuvoje, kuris išeina už tikinčiųjų šventovių sienų ir apima visą tautą — tikinčiuosius ir netikinčiuosius. Jei pastareji normaliais laikais laikosi nuošaliai nuo tikinčiųjų problemų, tai persekiojimo metu privalėtų žvelgti į tai bendros kovos akimis.** Jei Sergijus Kovalevas, gamtos mokslų žmogus, nekatalikas, nelietuvis, ryžosi jungtis bendron kovon už religijos laisvę, jeigu tai padarė save marksistu laikantis Vaclovas Sevrukas, — juo labiau turi rikiuotis bendron kovon už religijos laisvę Lietuvoje ir išeivijos lietuviai, nuošaliau stovintieji nuo religiniu reikalų. Kai bus iškovota religinė laisvė, grįš ir tautinė, ir valstybinė. Laisvės frontas yra vientisas — laimėjimas viename bare veda į bendrą laimėjimą.

* * *

PLB valdybos mostas skatina šiais metais kreipti ypatingą dėmesį į Lietuvą, kovojančia už religinę laisvę. Žvelgiant iš tolo, atrodo tai utopinis užmojis. Kokia gi gali būti kova čia, išeivijoje, kurią nuo Lietuvos skiria Atlanto vandenynas? Bet taip galima buvo manyti prieš porą šimtų metų. Dabar Atlantas nebėra kliūtis. Juk pvz. "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" iki šiol perskrido Atlantą jau 20 kartų. Ir tikriausiai ji dar nekartą perskris. Išeivija yra Lietuvos tęsinys ta prasme, kad išeiviai yra lietuvių tautos dalis, gyvenanti bendraisiais tautos rūpesčiais. **Tai sakytume savotiški izraelitai, kurie be tėvynės negali nurimti. Tai tarytum gyvo organizmo tęsinys — kai atsiveria žaizdos Lietuvoje, skauda ir išeivijai. Sakysite, yra daug išeivių, kuriems Lietuva neberūpi. Bet tai suragėjusios organizmo dalys arba nudžiūvusios šakelės. Tokių yra ir pačioje Lietuvoje.** Juk ten budelių tarpe netrūksta ir lietuvių. Ir ten tautiečiai persekioja tautiečius. Jie bętgi nesudaro tautos. Jie yra tautos skauduliai. Tauta ir toliau pasilieka motina, kenčianti nuo svetimųjų ir nuo savųjų. Budrioji išeivija, kiek galėdama, turi lengvinti tautos skausmą, padėti kovoje, stiprinti neviltyje. Šie metai ir turėtų būti ne tik formalios sukakties prisiminimas, bet ir paskatinimas ieškoti veiksmingiausių pagalbos būdų, pakilti iš patogių savo sostų ir stipriau veikti religines laisvės kovos fronte.

* * *

Vienas iš minėtos kovos būdų yra maldos diena už Lietuvą. Ji jau turi savo pradžią I D. karo laikotarpyje, kai buvo paskelbta tarptautiniu mastu. Deja, dabartyje jinai nebuvo išnaudota Lietuvos labui. Tik Kanados lietuviai katalikai jau eilė metų turi įsivedę Tikinčiosios Lietuvos Dieną pirmąjį kovo sekmadienį. Visose lietuvių katalikų šventovėse tą dieną laikomos specialios pamaldos Lietuvos intencija, ta tema sakomi pamokslai, daromos rinkliavos Lietuvos tikintiesiems šelpti. Kartais ta proga kreipiamasi į Kanados katalikų vyskupus, prašant skatinti savo ganomuosius jungtis maldomis ir protestais už persekiojamą Lietuvą. **Tuo būdu Tikinčiosios Lietuvos Diena gali tapti ne tik maldos žygiu, bet ir viešo prabilimo diena į kitataučius.** Tai gera iniciatyva, jau tapusi jauna tradicija, tačiau Kanados lietuviai nėra pakankamai gausūs, kad galėtų išjudinti platesnę akciją. Daug daugiau čia galėtų nuveikti JAV lietuviai katalikai. Tiesa, jų suorganizuota religinė šalpa skelbia parapijose maldų dienų kalendorių, bet jos yra taip išblaškytos, kad išorinėje srityje nedaro jokio įspūdžio. Neturėtume užmiršti, kad šalia dvasinės maldų galios yra socialinė, nuteikianti žmones viena ar kita linkme. **Įvedimas vienos bendros Tikinčiosios Lietuvos Dienos visoje išeivijoje būtų daug efektingesnis, be to, paskatintų kreiptis ir į vyskupus, ir į Vatikaną, ir į vyriausybes. Nesiryžimas tokiai akcijai rodo parapijinį mastą, kuris nėra mūsų laikais pakankamas. Pr. G.**

KANADOS ĮVYKIAI

Nubaudė bendrovę

Antiinfliacinė Taryba pagaliau parodė savo dantų aštrumą, nubausdama "Irving Pulp and Paper Ltd." bendrovę, kuri savo darbininkams buvo sutikusi padidinti atlyginimą vienerių metų laikotarpyje 23,8%. Didžiausias leistas atlyginimų padidinimas yra 14%. Antiinfliacinės Tarybos administratorius D. Tansley šiai New Brunswicko bendrovei įsakė atiduoti valdžiai $100.000 nelegalų permokėjimą darbininkams ir dar pridėti $25.000 baudą. Kadangi tos $125.000 sumos bendrovė negalės nurašyti nuo savo pajamų mokesčio, nuostolis jai bus gerokai didesnis. Šis Antiinfliacinės Tarybos žingsnis buvo pasmerktas Kanados Darbo Federacijos pirm. J. Morriso bei kaikurių kitų unijų vadų, ketinančių kreiptis į teismą. Jie vis garsiau ima šnekėti apie politinius streikus, nukreiptus prieš kainų ir atlyginimų kontrolę. Ontario Gimnazijų Mokytojų Federacija jau kreipėsi į teismą. Mokytojams taikomą federacinį atlyginimų didinimo suvaržymą ji laiko konstitucijos pažeidimu, nes mokytojai yra tiesioginėje Ontario provincijos žinioje. Teisme atsidūrė ir Ontario Sault Ste. Marie švietimo vadybos nutarimas sumažinti mokytojų atlyginimus 25% dėl jų protestą reiškiančio "darbo pagal taisykles". Praktiškai tai reiškia mokymo sulėtinimą bei ribojimąsi tik pamokomis.

Kanados iždo pirm. J. Chretien federaciniame parlamente paskelbė numatytas 1976-77 m. biudžeto išlaidas, kurios sieks $44,2 bilijono. Dabartinį biudžetą, pasibaigsiantį š.m. kovo 31 d., tikimasi užbaigti su $36,5 bilijono išlaidomis, nors joms biudžetinių metų pradžioje tebuvo numatyta $33,5 bilijono. Pradinę sumą gerokai padidino įvairūs išlaidų papildymai. Lyginant abiejų biudžetų paskelbtus pradinius išlaidų apskaičiavimus, susidaro tikrai didelis 19,3% padidėjimas, kuris betgi nukrinta iki 16%, kai grįžti prie galutinės dabartinio biudžeto išlaidų sumos. Tačiau ir šis nuošimtis prašoka federacinės vyriausybės kainų bei atlyginimų kontrolės leistas gaires. Pastarajame dešimtmetyje biudžetinės išlaidos yra padidėjusios net 400%. Didžiausio padidėjimo biudžetinėse 1967-77 m. išlaidose susilaukė nedarbo drauda, šoktelėjusi 91% ir pasiekusi $1,7 bilijono. Ši pozicija teisinama nedarbo padidėjimu. Prie biudžetinių išlaidų padidėjimo

(Nukelta į 6 psl.)

Popiežiaus pronuncijus Kanadai Angelo Palmes M. K. Čiurlionio festivalio metu Otavoje 1976. I. 25 atnašavo Mišias lietuviams ir dalyvavo vaišėse. Iš kairės: inž. J. V. Danys, pronuncijus, J. Buivydas ir J. Juraitis I. Gabalis

Antroji daugiakultūrė konferencija

Apie 550 etninių grupių atstovų bei stebėtojų gvildeno daugiakultūrę Kanados politiką

Vasario 13-15 d.d. Otavoje, valdžios konferencijų rūmuose, įvyko antroji Kanados daugiakultūrių reikalų konferencija, kurios pagrindinė tema buvo "Daugiakultūriškumas kaip valstybės politika". Kadangi dar gerokai prieš konferenciją daugiakultūrių reikalų min. J. Munro buvo paskelbęs spaudoje, esą atėjo laikas peržiūrėti daugiakultūrę Kanados politiką ir ją pasukti nauja linkme, t.y. kovos su rasine diskriminacija, paliekant nuošaliai folklorinę kryptį, ši konferencija susilaukė didelio dėmesio. Jon suvažiavo daugiakultūrės tarybos nariai, etninių organizacijų, jaunimo atstovai, intelektualai, įvairių sričių žinovai, akademikai, valdžios pareigūnai. Visiems rūpėjo patirti tolimesnę daugiakultūrės politikos linkmę.

Kas organizavo?

Minėtą konferenciją organizavo daugiakultūrė Kanados taryba, min. J. Munro pavesta. Toji taryba buvo sudaryta 1973 m. dr. St. Haidaszo, tuometinio daugiakultūrių reikalų ministerio. Sudarant ją, buvo nuomonių, kad visos tautybės paskirtų savo atstovus. Paaiškėjo betgi, jog daugelis Kanados tautybių to negalėtų padaryti, nes neturi centrinių organizacijų. Dėlto buvo nusistatyta sudaryti daugiakultūrę tarybą skyrimo būdu. Ir taip liko paskirtas 101 asmuo iš visų tautybių. Sudarytoji taryba buvo paskirstyta į regijonus — Kvebeko, Pajūrio, Ontario, Prerijų ir Br. Kolumbijos. Posėdžiauja daugiausia regijoninės tarybos, o tarybos visuma — maždaug kartą į metus. Jai vadovauja teisininkas Julius Koteles iš Winnipego, talkinamas skirtinės valdybos.

Kryžminėje ugnyje

Po trumpos atidarymo iškilmės, kurioje dalyvavo ne tik min. J. Munro, bet ir Kanados gubernatorius J. Léger, prasidėjo simpoziumas, kurio uždavinys buvo išryškinti argumentus už ir prieš daugiakultūriškumą Kanadoje. Tam buvo pakviesti atitinkami asmenys. Parlamento narė Monique Bégin iš Montrealio išryškino savo nuomonę, ginančią daugiakultūriškumą. Rosemary Brown iš Vankuverio, Br. Kolumbijos parlamento narė, kandidatavusi į NDP vadus, išdėstė savo pažiūrą, kuri principe pritarė daugiakultūrei politikai, bet kritikavo valdžios bei politikų intencijas panaudoti ją partiniams tikslams. Gana pozityvią nuomonę dėstė spaudos ir meno žmogus Arnold Edinborough iš Toronto, primindamas daugiausia praeitį ir trijų Kanados etninių elementų atsiradimą. Radikaliai priešingas nuomones dėstė žurnalistai — Douglas Fisher ir Charles Lynch. Pasak jų, daugiakultūriškumas Kanadai yra žalingas, nes veda kraštą į fragmentaciją. Esą daug geresnė, naudingesnė yra asimiliacijos politika. Jiedu iš publikos gavo daugiausia komentarų, priešingų pasisakymų, gerai pagrįstų, įtikinančių. Iš visų pasisakymų visdėlto susidarė įspūdis, kad daugiakultūriškumas yra tikras receptas Kanados veidui formuoti.

Nevieningi prancūzai

Vasario 14 d. simpoziume turėjo išdėstyti savo pažiūras Kanados prancūzų atstovai. Pirmiausia kalbėjo kun. prof. Léger Comeau iš N. Skotijos. Jis pareiškė, kad dauguma prancūzų, gyvenančių už Kvebeko provincijos ribų, daugiakultūriškumą laiko grėsme. Esą jis siekia sulyginti prancūzus su kitom etninėm grupėm, įrikiuoti juos ton pačion pozicijon, atitraukti nuo dvikabiškumo bei dvikultūriškumo ir tuo būdu suanglinti, kaip ir kitas grupes. Visų pirma turįs būti įgyvendintas dvikalbiškumas. Tada esą bus galima kalbėti ir apie daugiakultūriškumą. Anglai ir prancūzai yra pagrindinės Kanados grupės, kuriomis turįs remtis visas valstybės gyvenimas. Tai lyg ir santuoka, kurioje kitos grupės negalinčios dalyvauti.

Panašią, bet dar radikalesnę nuomonę išreiškė prof. Guy Rocher iš Montrealio. Pasak jo, daugiakultūriškumas Kvebekui nepriimtinas. Kanada esanti dvikalbė ir dvikultūrė. Tai valstybės branduolys, apie kurį turi telktis kitos tautinės grupės.

Nuosaikesnę nuomonę dėstė prof. R. Painchaud iš Manitobos universiteto. Jis kalbėjo daugiausia apie V. Kanados prancūzus. Jo nuomone, daugiakultūriškumas prancūzams gali būti naudingas. Esą reikia ginti savo teises, bet nesitraukti nuo kitų etnokultūrinių grupių. Jo nuomonę parėmė ir kaikurie prancūzų atstovai, gyveną už Kvebeko provincijos ribų. Neprancūzai reiškė savo nustebimą radikaliųjų prancūzų užimta pozicija, nes tuo būdu jie atstumia geriausius savo talkininkus — etnokultūrines grupes.

Anglai nesijaudina

Po prancūzų savo pažiūras apie daugiakultūriškumą dėstė anglai arba jų nusiteikimą žiną asmenys. Senatorius E. Forsey pirmiausia pareiškė, kad anglokeltus sudaro anglai, skotai, airiai ir velšai. Jie, kaip ir kitos grupės, priklauso etninių grupių kompleksui. Anglo-keltai esą davė Kanadai valdymosi sistemą, politines institucijas, teisę ir kalbą. Taigi, jų įnašas į daugiakultūrį Kanados gyvenimą esąs didelis, nors nevisuomet suprantamas.

Prof. N. Keyfitz iš Harvardo dėstė savo mintis apie anglosaksų pažiūras į kitakalbius. Jis konstatavo, kad anglosaksai, kaip valdanti klasė, seniau iš augšto žiūrėjo į kitus, bet ši laikysena pasikeitė po II D. karo, kai sunyko britų imperija. Anksčiau anglosaksai kitas ateivių kalbas laikė konkurentėmis, grasinančiomis dominuojančiai anglų kalbai. Dabar jie jaučiasi tvirtai ir kitakalbiuose nemato pavojaus. Dėlto anglosaksai daugiakultūriškumui esą atviri.

Prof. H. Palmer iš Kalgario plačioje studijoje konstatavo, kad anglosaksų laikysena etninių grupių atžvilgiu yra pasikeitusi gerojon pusėn, nors senoji diskriminacinė tradicija nėra išnykusi. Etninių grupių žmonėm jau pavyko daug kur iškilti į viršūnes, išskyrus ekonominį gyvenimą, kur tesanti padaryta nedidelė pažanga.

Neoficialios krašto kalbos

Specialus simpoziumas buvo skirtas neoficialių, t.y. neanglų ir neprancūzų, kalbų išlaikymui. Speciali studija, atlikta dr. K. O'Bryan, dr. J. G. Reitz, O. Kuplowska, konstatavo, kad kultūra yra glaudžiai susijusi su kalba, kad jos išlaikymas reikalingas pastangų, pradedant antrąja karta. Aplamai, su pastaraja pradeda menkėti neoficialios kalbos mokėjimas ir jos vartojimas. Neoficialių kalbų išlaikymą pratęsia imigracija ir sąmoningieji ateivių elementai, šeima, religinė bendruomenė ir kt.

Daugumos laikysena

Konferencijoje buvo gvildenta plati studija apie Kanados gyventojų daugumos nusistatymą daugiakultūriškumo ir aplamai etnokultūrinių grupių atžvilgiu. Studiją paruošė ir atliko dr. J. Berry, dr. R. Kalin, dr. D. Taylor. Jie pateikė labai daug duomenų, kuriuos susumavus, padaryta išvada, jog kanadiečių dauguma daugiakultūriškumui yra palanki. Mažiausiai palankumo rasta Kanados prancūzuose ir žemesnėje socioekonominėje klasėje, nors tai nereiškia, kad jie atmeta daugiakultūriškumą. Studijos autoriai taipgi nurodė, kad dauguma gyventoju geriausiai vertina ateivius iš šiaurinės Europos (pvz. vokiečius, belgus, olandus, skandinavus). Menkiau vertinami P. Europos ateiviai (pvz. graikai, italai, lenkai, jugoslavai).

(Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

TAUTINIS IŠLAISVINIMO FRONTAS IR REVOLIUCINIS LIAUDIES KOMITETAS patvirtino P. Vietname vykstantį partizaninį karą su antikomunistais. Pasak Hanojaus radijo, Saigone likviduotas sukilimas, kurio vadu buvo vienas katalikų kunigas. Saugumo daliniai užėmė Vinh Son šventovę, paverstą sukilėlių būstine. Susišaudyme žuvo vienas saugumietis ir du sukilėliai, jų tarpe viena moteris, penki buvo suimti. Komunistų teigimu, sukilimą skatino bei kurstė amerikiečių CIA žvalgybos agentūra. Spaudos konferencijoje buvo pareikšta, kad Saigone platinami atsišaukimai, pasirašyti dvieju buvusių generolų. Vakariečių žvalgybos duomenimis, pagrindinė pasipriešinimo zona yra Mekongo žemupys, kur maištaujanti religinė Hoa Hoa sekta yra sudariusi bendrą frontą su buvusiais P. Vietnamo kariais, vadovaujamais plk. ltn. H. T. Hieu. Dvi partizanų grupės veikia centrinėse P. Vietnamo augštumose. Vieną sudaro į džiungles pasitraukę buvusio P. Vietnamo armijos kariai su plk. Phongu, kitą — kiniečių kalnėnų gentis, kovą su Saigonu vedanti jau nuo prez. N. D. Diemo laikų. Paskutinėmis karo dienomis P. Vietnamo kariuomenė turėjo apie milijoną vyrų, kurių tik 400.000 padėjo ginklus ir įsirašė buvusiems kariams privalomon "perauklėjimo" programon. Lieka tikrai didelis apie 600.000 vyrų skaičius, nepaklausęs komunistų įsakymo. Vasario pradžioje Š. Vietnamo kariuomenės dienraštis "Quon Doi Nhan Dan" paskelbė net du pranešimus apie vykdomus pasiruošimus kovai su partizanais. Toks komunistų atvirumas, matyt, turi tikslą įspėti režimo opoziciją, kad prieš ją bus imtasi masinio teroro priemonių, nors oficialiai kalbama tik apie buvusios Saigono kariuomenės liekanų sutriuškinimą. Abiejų Vietnamų sujungimas greičiausiai bus paskelbtas balandžio 30 d., minint pirmąsias komunistų pergalės metines. Ligi to laiko, atrodo, bus išrinktas komunistų kontroliuojamas parlamentas.

ŽYDŲ KONFERENCIJA

Antrąją pasaulinę žydų konferenciją, kurioje dalyvavo 1.200 atstovų iš 32-jų valstybių, Briuselyje atidarė senatorius F. Church, vadovaujęs JAV kongreso penkių politikų delegacijai. Kongresu buvo bandoma išvystyti spaudimą Sovietų Sąjungai, kad ji išleistų daugiau savo žydų Izraelin. Baigminį žodį tarė buvusi Izraelio premjerė G. Meir. Belgijos policija ir konferencijos tvarkdariai salėn neįleido iš Niujorko atvykusio karingo rabino M. Kahane, kuris yra įsteigęs teroristinę Žydų Apsaugos Sąjungą. Rekordinis 35.-000 žydų skaičius iš Sovietų Sąjungos buvo išleistas 1973 m., o pernai jų teišvažiavo 15.000. Konferencijos dalyvių duomenimis, 80.000 Sovietų Sąjungos žydų yra padavę pareiškimus, prašančius išvažiavimo vizos. Jeigu Kremlius sustabdytų išvykti norintiems žydams daromą spaudimą, jų skaičius padidėtų iki 750.000. Propagandinę žydų konferencijos žalą Sovietų Sąjunga bandė atsverti jai ištikimų žydų pareiškimais Maskvoje ir Briuselyje. Maskvoj buvo sutelkti Izraeliu nusivylę ir Sovietų Sąjungon vėl grįžę žydai. Tokių 1974 m. buvo 574, o ligi šio laiko 1.400 yra paprašę grįžimo vizų. Grįžusiųjų vardu kalbėjo V. Kuventas ir B. Bravenšteinas. Pasak jų, ir naciai, ir sionistai yra rasistai. Didesnės žalos už nacius žydams šiandien yra padaręs sionizmas Izraelyje. Briuselyje sušauktoj spaudos konferencijoj Maskvą bandė teisinti Sovietų Teisininkų Draugijos vicepirm. Samuelis Zivs, žydų kilmės advokatas. Jo teigimu, sovietų žydų emigracijos reikalai esą visiškai normalūs, bet pasaulinė žydų konferencija gali atnešti neigiamą reakciją.

RINKIMAI ARGENTINOJE

Prez. I. Peronienė, turinti teisę kraštą valdyti iki 1977 m. gegužės 25 d., nusilenkė suskilusios peronistų partijos spaudimui. Rinkimai jai pakeisti įvyks š.m. gruodžio 12 d. Ji taipgi pareiškė, kad šiuose rinkimuose nežada būti kandidate, bet ir neplanuoja pasitraukti iki 1977 m. gegužės 25 d. Vykdomoji peronistų taryba reikalauja, kad prez. I. Peronienė pakeistų savo dabartinius patarėjus. Iš 15-kos narių tarybos pasitraukė šeši prez. I. Peronienei ištikimi nariai. Likusieji nuogąstauja, kad prez. I. Peronienės režimą gali pašalinti kariuomenės sukilimas. Kariuomenės viršininkas gen. J. Videla jau turėjo pasitarimus su laivyno ir aviacijos vadais, o dabar juos tęsia su pagrindiniais kariuomenės generolais. Nuo 1974 m. vasaros, kai I. Peronienė perėmė prezidentės pareigas iš mirusio savo vyro J. Perono, metinė infliacija pakilo iki 350%, politinis teroras pareikalavo 1.700 gyvybių aukos.

NETIKĖTAS SVEČIAS

Viešnagę komunistinėje Kinijoje pradėjo buvęs JAV prez. R. Niksonas su žmona Patricija ir dviem palydovais. Kompartijos vadas Mao jiems atsiuntė specialų Kinijos keleivinį lėktuvą į San Diego aerodromą. Pekinge R. Niksoną sutiko nedidelis būrelis kiniečių su naujuoju premjeru H. Kuo-fengu. Šis jo vizitas sutampa su ketvirtosiomis pirmos jo kelionės Pekingan metinėmis. Tikrasis R. Niksono pakvietimo tikslas tebėra nežinomas. Galimas dalykas, Kinijos kompartija yra nusivylusi dabartinio prez. G. Fordo perlėtu santykių gerinimu su Kinija ir ypač jo taikiu sambūviu su Sovietų Sąjunga. R. Niksonas yra pažadėjęs painformuoti valstybės sekr. H. Kissingerį apie Pekinge turėtus pokalbius. Taip pat labai galimas dalykas, kad Kinija šiuo pakvietimu nori pralaužti R. Niksonui taikomą izoliaciją JAV politiniame gyvenime.

DIPLOMATINIS PRIPAŽINIMAS

Sovietų Sąjungos ir Kubos remiamam MPLA sąjūdžiui Angoloje diplomatinį pripažinimą suteikė Kanada, Britanija, Danija, Airija, Italija, Olandija, Norvegija, Švedija, Šveicarija ir Prancūzija. Iš Vakarų Europos kraštų tik viena V. Vokietija pripažinimo paskelbimą atidėjo dėl kitų kraštų kišimosi į Angolos vidaus reikalus. Panašiai pasielgė ir Angolos kaimynė Zambija, norinti bendros visų trijų sąjūdžių vyriausybės Angoloje. Britanija, suteikdama pripažinimą, pareikalavo Kubos ir P. Afrikos kariuomenės dalinių atitraukimo iš Angolos. Danija įsipareigojo neteikti ekonominės paramos, kol MPLA sąjūdį rems Sovietų Sąjunga ir Kuba.

SUTARTIS JŪRAI GELBĖTI

Kipro, Egipto, Prancūzijos, Graikijos, Izraelio, Italijos, Libano, Maltos, Monako, Maroko, Ispanijos ir Turkijos atstovai Barcelonoj pasirašė sutartį kovoti su Viduržemio jūros užteršimu. Maltoje bus įsteigtas specialus centras sekti iš laivų išsiliejančiai naftai ir jai pašalinti, kol dar nėra pasiekusi paplūdimių. Spėjama, kad šio šimtmečio pabaigoje Viduržemio jūros pakrantėse gyvens apie 200 milijonų žmonių. Daug jos saulėtų paplūdimių dabar yra užteršusios naftos atliekos, nunuodytos žuvys. Konferencijos dalyviai sudarė ir paskelbė sąrašą įvairių nuodingų medžiagų, kurių nebus leidžiama pilti jūron.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672
Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

PRANEŠIMAS IŠ V. VOKIETIJOS

Šimtmetis nuo Adenauerio gimimo

J. KAIRYS

Šiandien niekur nerasim didesnio ar mažesnio politiko bei viešo gyvenimo stebėtojo, kuris nežinotų apie Adenauerį. Tai vyras, kuris atstatė antro pasaulinio karo sugriautą V. Vokietiją, išvedė ją iš karo laimėtojų projektuotos izoliacijos į laisvojo pasaulio valstybių eiles ir nustatė jos ateities pagrindus. Su Schumanu ir de Gasperi jis buvo "spiritus movens" naujos bei stiprios ūkinės ir politinės Europos Sąjungos, kurioje gyventojai galėtų ne vien džiaugtis visokia gerove, bet ir atsispirti prieš komunizmo rengiamą jos sunaikinimą.

Todėl netenka stebėtis, kad jo gimimo šimtmetį, kuris sueįo š.m. sausio 5 d., paminėjo ne vien V. Vokietija, bet ir beveik visas pasaulis.

Konradas Adenaueris yra pareinietis, buvusio Koelno krašto teismo sekretoriaus sūnus, trečiasis iš keturių vaikų. Tėvai buvo praktikuoją katalikai, tokiais užaugino ir savo vaikus, jų tarpe ir Konradą. Krikščionybės principai buvo jam visą laiką pagrindinė rodyklė privatiniame ir valstybiniame gyvenime.

Savo profesija jis buvo teisininkas. Du kartu išrinktas Koelno miesto galva — vyriausiu burmistru. Antrą kartą juo išrinktas 1945 m., bet šį kartą britų zonos karinis valdytojas palaikė jį netinkamu ir iš burmistro pareigų pašalino. Bet kokia ironija: 1949 m. Adenaueris tapo Vokietijos kancleriu, kurio populiarumas yra didesnis už Bismarko. Į kanclerius atėjo būdamas per 70 m. amžiaus. Buvo kelis kartus perrenkamas ir juo išbuvo 14 metų.

Visą laiką turėjo labai sveiką protą, stiprią valią, didelę bei gerą orientaciją, pastabumą, nepaprastą fizinį ištvermingumą polemikoje, mėgdavo tvarką, drausmę, pasitikėdavo savimi ir draugais, buvo pilnas humoro. Valstybės reikalams buvo atsidavęs visa siela ir kūnu, nepripažino jokių privilegijų nei sau, nei kitiems.

Jo šūkis buvo — visiems laisvė, taika valstybės viduje ir abiejų Vokietijų sujungimas. Nacionalizmą ir socializmą laikė praeities dalykais.

Vidaus politikos stabilizavimui jis buvo šalininkas politinio junginio iš abiejų konfesijų — katalikų ir protestantų. Tai ir įvyko CDU vardu.

Užsienio reikaluose jis siekė stiprios Vakarų politikos, nors jo meto opozicija ir prieštaravo.

Žinodamas Vokietijos nepopuliarumą pasaulyje, jis darė viską, kad pakeltų savo tautos prestižą. Pradėjo nuo žydų, kurie, pagal jį, visur turi didelę įtaką, ir Prancūzijos, be kurios neįsivaizdavo Europos. Dėlto 1960 m. Niujorke jis susitiko su David Ben Gurion ir padarė pradžią susitaikymui su žydais bei Izraeliu. 1962 m. susitaikė su Prancūzija. Be to, jis užmezgė stiprius draugiškumo ryšius ir su JAV-bėmis per valstybės sekretorių Dulles, kuris buvo taip pat šalininkas Adenauerio pradėtos stiprios vakariečių politikos.

Užmezgė politinius ryšius ir su Maskva. Jam pasisekė Kremliuje išsiderėti paleidimą keliasdešimt tūkstančių vokiečių belaisvių. Nors Maskva paleido pirmoje eilėje visiškus invalidus bei šiaip dėl nepaprastai sunkių sąlygų išsekusius vyrus, bet tai kanclerio populiarumą krašte labai padidino.

Antrojo pasaulinio karo priežastimi jis laikė Ribbentropo-Molotovo 1939 m. rugpjūčio 23 d. sutartį. Dėlto karo nusikaltėliais laikytini ne vien Hitlerio Vokietija, bet ir pastarojo sąjungininkas Kremlius. Gal ir tuo remdamasis, Adenaueris nepripažino Maskvos okupacijos Baltijos kraštuose.

K. Adenauerio gimimo šimtmetis buvo plačiai paminėtas spaudoje ir kitur. V. Vokietijos parlamento surengtame minėjime kalbėjo jo pirmininkė, CDU ir liberalų pirmininkai, valstybės prezidentas. Kalbėtojai laikė jį didelio idealizmo ir realizmo valstybininku ne vien Vokietijoje, bet ir Europoje bei visame pasaulyje.

Baigiant tenka dar pridėti, jog Adenaueris mėgo gamtą, kurion dažnai išvažiuodavo, o savo sodybą padarė rožių sodu, kurio darbams dažniausiai paaukodavo ir savo laisvalaikį.

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.
176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757
LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Už ką kovojo lietuviai komunistai?

J. VAIČELIŪNAS
(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Pažangieji Amerikos lietuviai ėmė mobilizuotis į kovą prieš fašizmą, už Lietuvos išvadavimą. Po lietuvių kolonijas su pranešimais važinėjo aktyviausi "Vilnies" ir "Laisvės" laikraščių veikėjai: V. Andriulis, L. Prūseika, J. Jonikienė, R. Mizara, J. Siurba, J. Gasiūnas, A. Bimba, Petrikienė, K. Karosienė ir kiti, kviesdami lietuvius dėti visas pastangas agresoriui nugalėti.

Kas yra agresorius? Kaip Maskvos atstovas Jungtinėse Tautose pasakė, agresorius yra tas, kuris su ginklu užpuola kitą valstybę. Sovietų Sąjunga 1940 m. birželio 14-15 dienomis užpuolė Lietuvą su 18 divizijų, kai Lietuva tuo metu neturėjo nė 3-jų pilnų divizijų. Taigi, pirmas ir didžiausias Lietuvos agresorius buvo ir yra Sovietų Sąjunga. Prieš tą agresorių ir reikia kovoti.

Amerikos komunistai galėjo kviesti tik komunistuojančius lietuvius padėti rusams. Padorūs lietuviai prie jų noro — kad Lietuva būtų rusų okupuota — neprisidėjo. Okupacija, ypač bolševikinė, yra tokia vergija, kad į okupuotą Lietuvą apsigyventi nenori važiuoti nė komunistai. Kai Amerikos valdžia norėjo Andriulį deportuoti į "išvaduotą" Lietuvą, jis darė viską, kad to išvengtų.

Minėtoje knygoje rašoma, kad Amerikoje ir Kanadoje lietuviai komunistai sudaro lietuvių daugumą. Tai jau bolševikinis melas. Pvz. Kanadoje, vienoje lietuvių kolonijoje, kurioje gyveno per 500 lietuvių, komunistų buvo tik 14, taigi mažiau negu 3%. Tiesa, laisvajame pasaulyje yra suklaidintų lietuvių, bet tiek nėra, kaip giriasi komunistai.

1943 m. Niujorke lietuviai komunistai įsteigė pagalbos teikimo Lietuvai komitetą. Jo pirmininku buvo A. Bimba. Lietuviai komunistai suaukojo apie $400.000 bolševikų paramai. Niujorko lietuviai komunistai surinko apie $112.000 Maskvos Botkino ligoninės įrengimams patobulinti (181 p.). Taigi, Amerikos lietuviai komunistai rėmė Maskvos rusus, o ne vargstančius Lietuvos gyventojus. Lietuvės komunistės, jei tikėti knygos duomenimis, Maskvai padovanojo daug šiltų drabužių — 5.222 vienetus. K. Petlickienė iš Brooklyno numezgė 303 poras kojinių, E. Duoba iš Ročesterio — 58 megztinius su rankovėmis ir 42 be rankovių, V. Sutkienė iš Kalifornijos — 87 poras kojinių, 81 porą pirštinių, 16 megztukų ir 4 kepures. A. Kalvaitienė numezgė 67 megztinius su rankovėmis ir 33 be rankovių. Iš viso JAV lietuviai komunistai atsiuntė 11 siuntų už $259.966. Taip pat buvo gauta sanitarinių auomobilių, medikamentų už $450.000.

Kaip spauda rašė, Kanados lietuviai surinko per $20.000 ir Stalinui nupirko dvi sanitarines mašinas. Kaip matome, viskas ėjo Stalinui, Maskvai. Lietuviai komunistai nieko nedavė suvargusiems Lietuvos gyventojams, kuriuos plėšė ir vokiečiai, ir rusai. Pastarieji tuos plėšimus ir dabar tebevykdo. (Bus daugiau)

Lietuvos fronte

1944 m. birželio 23 d. bolševikai pradėjo vokiečių puolimą 700 km bare. Šiose operacijose dalyvavo ir lietuvių divizija. Liepos 4 d. žuvo 156-tojo pulko vadas pplk. A. Keselis. To pulko vadu buvo paskirtas pplk. V. Lunia. Raudonoji armija į Lietuvą įsiveržė liepos pradžioje, o lietuvių divizijos kariai — liepos viduryje. Kai bolševikai įsiveržė į Lietuvą, pradėjo mobilizuoti lietuvius į lietuvių diviziją ir į kitus bolševikų dalinius, nors Haagos konferencijos nuostatai draudžia mobilizuoti okupuotų kraštų vyrus.

Lietuvių divizija jau 1944 m. rugpjūčio mėnesį gavo per 3.000 mobilizuoto lietuviško jaunimo, iki gruodžio pabaigos — 6.000, o iki karo pabaigos — 13.000 naujų karių. Ir vėliau lietuvių divizijoje tarnavo kitų tautybių karių. Lietuvoje tos divizijos sudėtyje lietuviai sudarė 68%. Lietuvoje tai divizijai vadovavo gen. mjr. A. Urbšas. Rugpjūčio 3 d. lietuvių divizija buvo įjungta į 2-ros armijos sudėtį ir turėjo ginti Šiaulius nuo vokiečių puolimo. Vokiečių puolimas buvo atmuštas. Spalio 5 d. divizija kėlėsi per Dubysą ir kovojo Žemaitijoje.

1945 m. sausio 28 d. buvo užimta Klaipėda. Atrodo, kad lietuvių divizija užėmė Klaipėdą, nes ji gavo Klaipėdos vardą. Bet bolševikų schemoje pažymėta, jog Klaipėdą puolė penkios divizijos: 16, 179, 70, 32, 344. Pagal tą schemą parodyta, kad Klaipėdą vokiečiai gynė su dviem divizijom ir keliais batalijonais — per 17.000 karių. Šis skaičius rodo, jog vokiečiai dviejų divizijų neturėjo. Lietuvių divizija dar kariavo Kurše, o 1945 m. liepos 13 d., vadovaujama plk. V. Motiekos, pradėjo žygį iš Kuršo į Vilnių. Čia ji buvo demobilizuota.

Lakūnai

Knygoje kalbama ir apie lietuvius lakūnus, nors iš buvusios 29-to korpo eskadrilės į Rusiją pateko gal vienas kitas lietuvis lakūnas. Paminėta, kad pirmomis karo dienomis žuvo 29-jo korpo eskadrilės vadas mjr. J. Kovas. Tik nepasako, kad jo lėktuvą numušė bolševikai. Kai karo pradžioje tai eskadrilei buvo įsakyta keltis į Gomelį, iš Ukmergės į Pabradės aerodromą atskrido tik 7 lėktuvai. Po vokiečių bombardavimo, tik 5 lėktuvai pakilo skristi į Gomelį. Trys grįžo atgal, mjr. Kovas ir jo padėjėjas ltn. Jarčiuk buvo bolševikų numušti Gudijoje. Toliau nuskrido politrukas Zaika ir ltn. Kalasiūnas. Apie Kalasiūną nieko nerašo. Mini, kad ltn. Putna viename aviacijos dalinyje buvo šturmanu (151 p.). Sakoma, kad ltn. Putna žuvo Sibire. Karui prasidėjus jis buvo atostogose, bet pasivijo bėgančią bolševikų armiją. Ltn. Voldemaras iki karo skraidė oro linija Maskva — Baku — Tiflisas. Taigi, jis buvo bolševikų lakūnas. Minimas lakūnas ltn. P. Dargis, kaunietis. Tokio lakūno Lietuvos karo aviacijoje nebuvo.

Vadovai

Bolševikų kariuomenėje buvo gen. ltn. V. Juškevičius. Jis vadovavo 22-rai, o vėliau — 31-ai armijai. Karo pradžioje pulkui vadovavo plk. Blaževičius. Vėliau buvo paskirtas divizijos vadu. Plk. Žiburkus karo pradžioje tarnavo zenitinės artilerijos mokyklos viršininko pavaduotoju. Vėliau buvo paskirtas 28-sios armijos priešlėktuvinės gynybos viršininku. Karui prasidėjus, į frontą pasiprašė Kirovo karo akademijos medicinos katedros vedėjas prof. S. Banaitis. Jis buvo paskirtas 3-jo Gudijos fronto vyr. chirurgu. Dėstytojais karo akademijoje dirbo generolai: V. Vitkauskas, F. Baltušis - Žemaitis, V. Karvelis, A. Čepas, plk. A. Šurkus. Karo mokyklose dėstė: plk. A. Urbšas, majorai — A. Raugalė ir A. Svičiulis, kpt. A. Keselis, ltn. V. Rimas.

Latvių divizijoje buvo ir lietuvių: ltn. Svirskis vadovavo kuopai, pasižymėjo kautynėse prie Maskvos; ltn. Giedraitis vadovavo pionieriams; kariai — O. Bačiūnaitė, Smilkauskas, P. Likas, G. Abramavičius, A. Karpulis, D. Milašius ir kiti.

Užsienio lietuviai komunistai

Knygoje paminėti JAV, Kanados ir kitų kraštų sukomunistėję lietuviai, kurie antrojo pasaulinio karo metu rėmė rusus. Knygoje rašoma:

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

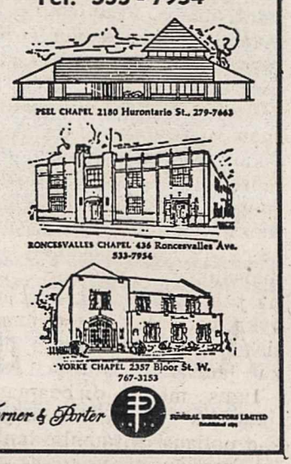

• **Metinė "T. Žiburių" prenumerata — $10, rėmėjo — $15. Ar jau sumokėjote?**

NUOŠIRDI PADĖKA
A†A
Vincas Kūlys

mirė 1976 m. sausio 12 d. ir buvo palaidotas Švento Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, Ontario.

Reiškiame nuoširdžią padėką visiems už pareikštas užuojautas žodžiu, per spaudą ar laiškais.

Dėkojame Tėvams pranciškonams už iškilmingai atlaikytas šv. Mišias, solistui V. Verikaičiui už giedojimą ir visiems atsilankiusiems į koplyčią, dalyvavusiems šv. Mišiose ar palydėjusiems į amžino poilsio vietą.

Dėkojame užprašiusiems šv. Mišias už velionį ir atsiųstas gėles.

Taip pat dėkojame karstanešiams, artimiesiems, pažįstamiems ir visiems kitiems už patarnavimus šioje liūdesio valandoje.

Nuliūdę: **žmona Eleonora Kūlienė**
sūnūs Alfredas ir Osvaldas Kūliai
brolis Kazys Kūlys

Mylimai motinai ir senelei

EMILIJAI MERKEVIČIENEI

mirus, BIRUTĘ ir JONĄ DANAIČIUS bei jų šeimą

nuoširdžiai užjaučiame —

J. N. Budriai	*A. A. Kuolai*
E. M. Bumeisteriai	*V. S. Paulioniai*
M. S. Bušinskai	*L. O. Rimkai*
J. Černiauskienė	*J. A. Sungailos*
J. O. Gustainiai	*J. B. Tamulioniai*
S. E. Kėkštai	*B. Vaitiekūnienė*
S. G. Krašauskai	*M. V. Valaičiai*

Mūsų kredito unijos narei
a†a Joyce Reginai Biegai
mirus, jos tėvams ALĖŠIUI ir MARCELEI NAGINĖMS, sūnums ALEKSANDRUI ir PETRUI bei artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —
Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

Ontario
NUOMOS PRIEŽIŪRA
Paskutinė data vasario 29

Visom svarbiom nuomos priežiūros įstatymo (Rent Review Act) procedūrom terminas — vasario 29.

- Nuomos sutartim, įsigaliojusiom 1975 metų liepos 30 arba po jos ir galiojusiom iki 1975 metų gruodžio 31 dienos imtinai. **NUOMININKAI,** nesutinką su nuomos pakėlimu iki 8 nuošimčių už tą laikotarpį, turi paduoti pareiškimą, surašytą ant atitinkamo blanko iki 1976 metų vasario 29 dienos.
- Nuomos sutartim, įsigaliojusiom 1975 metų liepos 30 dieną arba po jos ir galiojusiom iki 1975 metų gruodžio 31 dienos imtinai. **SAVININKAI,** norį pakelti nuomą už minėtą laikotarpį virš aštuonių nuošimčių nuo tos nuomos, kuri buvo mokėta už pilną mėnesį prieš 1975 metų rugpjūčio 1 dieną, turi paduoti pareiškimą, surašytą ant atitinkamo blanko iki 1976 m. vasario 29 dienos.
- Jei **SAVININKAS** ir **NUOMININKAS** nesutarė iki 1976 metų sausio 17 dienos dėl nuomos mokesčio pakėlimo virš aštuonių nuošimčių ir nesikreipė dėl to laikotarpio nuomos peržiūrėjimo, **NUOMININKAS** turi teisę gauti atskaitą nuo betkokios sumokėtos nuomos, jeigu ji buvo didesnė kaip aštuoni nuošimčiai, iki 1976 m. vasario 29 dienos.
- **SAVININKUI** negrąžinus nuomos iki vasario 29 dienos, **NUOMININKAS** turi teisę kreiptis į nuomos priežiūros įstaigą dėl įsakymo grąžinti. Jeigu ir po to **SAVININKAS** negrąžina, **NUOMININKAS** turi teisę atskaityti iš sekančio mokėjimo.
- Maksimalinis nuomos pakėlimas, kurio **SAVININKAI** gali reikalauti iš nuomininkų po 1976 metų sausio 1 dienos pagal visas nuomos sutartis, įsigaliojusias 1975 metų liepos 30 dieną arba po jos, yra aštuoni nuošimčiai daugiau tos nuomos, kuri buvo sumokėta už paskutinį pilną mėnesį prieš 1975 metų rugpjūčio 1 dieną. Savininkas, reikalaująs daugiau, nusikalsta nuomos priežiūros įstatymui ir, jei bus rastas kaltas, gali būti nubaustas bauda iki $2000.
- Nuomos sutarčių atveju, kurios įsigaliojo 1975 metų liepos 30 dieną arba po jos ir galioja iki 1976 metų balandžio 30 dienos, **SAVININKAI,** kurie nori gauti daugiau kiap aštuonis nuošimčius už betkurį laikotarpį po 1976 metų sausio 1 dienos, turi paduoti pareiškimą, surašytą ant atitinkamo blanko, iki 1976 metų vasario 29 dienos arba 60 dienų po nuomos pakėlimo pranešimo, pagal tai kuris atvejis yra vėlesnis.
- Nuomos sutarčių atveju, kurios įsigaliojo 1976 metų sausio 1 dieną arba po jos, **NUOMININKAI,** nenorį sutikti su betkokiu nuomos pakėlimu, turi paduoti pareiškimus, surašytus ant atitinkamo blanko, iki 1976 metų vasario 29 dienos arba 60 dienų po gavimo pranešimo apie nuomos pakėlimą, pagal tai, kuris atvejis yra vėlesnis.
- **SAVININKAM** ir **NUOMININKAM** primenama, kad pareiškimai nuomos priežiūros reikalu turi būti siunčiami toje apylinkėje, kurioje gyvena, "Rent Review Office".

Stambieji savininkai, norintys laikinį savininko vadovą paruošimui išlaidų-pajamų pareiškimo, paremiančio namų priežiūros prašymus, dabar gali kreiptis į žemiau nurodytas nuomos priežiūros įstaigas.

Jeigu norite brošiūros arba smulkesnių informacijų, rašykite: Rent Review, Box 580, Postal Station F, Toronto, arba telefonuokite nuomos priežiūros įstaigai Jūsų gyvenamoje apylinkėje. Jeigu gyvenate už nemokamo telefono ribų, skambinkite telefonistei ir prašykite Zenith 9-6000. Ji sujungs Jus su nuomos priežiūros įstaiga nemokamai.

METRO TORONTO 923-1199
CENTRAL-EAST
Barrie 737-2111
Mississauga 270-3280
Oshawa 579-4421
Peterborough 743-9511
Richmond Hill 884-6092
CENTRAL-WEST
Hamilton 528-8701
Kitchener 579-5790
St. Catharines 684-6562
SOUTHWESTERN
London 673-1660
Owen Sound 376-3202
Windsor 253-3532
EASTERN
Belleville 966-4451
Cornwall 933-8662
Kingston 549-4426
Ottawa 238-5055
Pembroke 735-0135
NORTHEASTERN
North Bay 476-1231
Sault Ste. Marie 942-1123
Sudbury 673-7173
Timmins 264-9555
NORTHWESTERN
Kenora 468-3159
Thunder Bay 475-1595

Ontario
Ministry of Consumer and Commercial Relations

Londono, Ontario, "Baltija" dainuoja pasaulio lietuvių jaunimo kongreso užbaigos iškilmėje Sao Paulo mieste Brazilijoje. Diriguoja — Rita Vilienė

Nuotr. D. Blauzdžiūnaitės

"Baltijos" ansamblis - jaunimo židinys

M. CHAINAUSKAS

Juo ilgiau išeivijoje gyvename, juo aiškiau matome, kad ansambliai, tautinių šokių grupės, chorai, sporto klubai bei įvairios lietuviškos organizacijos labai daug prisideda prie lietuvybės ugdymo. Faktai rodo, kad jaunimas, kuris auga ir bręsta įsijungęs į lietuviškų vienetų judėjimą, pasilieka lietuvių eilėse. Jis anksčiau ar vėliau prisideda prie lietuviškos dirvos artojų. Juo daugiau mes tokių artojų išauginsime, juo šviesesnė bus mūsų tautos ateitis.

Iš visų išeivijoje veikiančių lietuviškų grupių patraukliausios (man taip atrodo) yra meno ir tautinių šokių. Pastarosios sudaro progų jaunimui išvykti į kitas kolonijas, dalyvauti įvairiuose pasirodymuose, sudaryti naujas pažintis ir atnaujinti senąsias, pakeliauti po Kanadą ir net už Kanados ribų.

Savaime suprantama, jaunimas turi atiduoti daug savo laisvalaikio repeticijoms. Kartais pasirodymai sutampa su darbo bei mokslo valandomis. Dažnai jaunuolis, priklausydamas grupei, turi atsisakyti asmeninių malonumų. Tie visi, sakyčiau, nepatogumai augina jaunime pareigos jausmą ir ugdo atsakomybę.

Ansamblių išsilaikymas šiuo metu yra gana sunkus. Didžiausia priežastis — trūksta entuziazmo. Žmonijoje augantis savanaudiškumas pradeda atsispindėti ir mūsų jaunime. Nevienas jų sako, esą maža nauda priklausyti ansambliui, perdaug darbo, permažai malonumo.

Mažose kolonijose ansamblių išsilaikymas darosi dar sunkesnis, nes jaunimo skaičius yra labai mažas. Mažose kolonijose kartais susidaro grupės tik reikalui atsiradus, pvz. tautinių šokių šventė Čikagoje. Šventei pasibaigus, tokios grupės išyra ir tuo būdu baigiasi lietuviško jaunimo bendravimas.

Lėšos yra labai svarbus dalykas ansamblių egzistavime. Kiekvienas pasirodymas, kiekviena išvyka yra susijusi su didelėmis išlaidomis. Dažnai dalį tų išlaidų tenka padengti iš ansamblių iždo arba privačios narių kišenės. Mažose kolonijose lėšų telkimas yra žymiai sunkesnis kaip didelėse. Pajamos iš parengimų yra labai mažos, nes permažai žmonių, kurie palaiko šią lietuvišką veiklą. Gaunamos pašalpos mažoms kolonijoms yra daug mažesnės, nes manoma, kad didesni vienetai turi daugiau ir gauti. Net lietuviškos institucijos, kai skirsto pašalpas meno ansambliams, skiria daugiau tokio pat dydžio vienetui didelėje kolonijoje kaip mažoje. Ironiška, kad mūsų didžiosios kolonijos neretai prašo pagalbos iš mažųjų (visckeriopų aukų), bet padėti mažosioms nenori ir suranda visokių kliūčių. Ir lietuviška spauda mieliau spausdina straipsnius bei nuotraukas iš didžiųjų kolonijų veiklos.

Kanados Londone yra maža saujelė lietuvių, tačiau jau seniai gyvuoja Londono tautinių šokių ir dainų ansamblis "Baltija". Ji išleido daug lietuviškai subrendusio jaunimo, išvarė gilią vagą Londono bendruomenėje.

Kokia gi buvo "Baltijos" ansamblio išsilaikymo paslaptis? Visų pirma "Baltija" visuomet turėjo stiprų užnugarį — tėvus. Iš jų vadovai yra gavę visokeriopą pagalbą. Nebuvo sunku suruošti šokių vakarus, pagaminti maistą visokiems priėmimams. Nebuvo sunku surengti įvairius pagerbimus baigusiems gimnaziją arba universitetą.

Be to, "Baltijos" ansamblį visuomet stipriai rėmė visa Londono lietuvių bendruomenė. Mūsų metiniai šokių vakarai visuomet susilaukia didelio dėmesio. Londoniškiai visuomet rėmė lėšomis ansamblį. Toks duosnumas ir nuoširdumas ne tik palengvino daugelį mūsų išvykų, bet ir sustiprino mus dvasiškai, nes yra malonu dirbti, kai jaučiamas kitų pritarimas.

Ilgus metus dirbdamas su "Baltijos" ansambliu patyriau, kad uoliausi ansamblio lankytojai, mažiausiai ambicijų turintieji, lengviausiai sukalbami yra tie, kurie nuo vaikų darželio buvo mokomi lietuviško žaidimo, lietuviško žodžio bei dainos. Galime džiaugtis, kad jau seniai šeštadieninėje Londono mokykloje yra įvestos tautinių šokių ir lietuviškų dainų pamokos. Kartais sunku su mažiukais tvarkytis, bet juk be darbo ir pastangų negalima tikėtis gerų vaisių. Gerieji vaisiai yra tie, kad mokyklinės grupės jaunimas pervedamas į "Baltijos" eiles.

"Baltijos" ansamblis yra uoliai dirbantis vienetas. Jo nariai turi įdėti dvigubai daugiau darbo ir energijos už tuos, kurie apsiriboja vien tik tautiniu šokiu arba daina. Mūsų ansamblio repeticijos trunka 4-5 valandas. Prieš važiuodamas į III jaunimo kongresą, ansamblis parengė 15 šokių ir dainų. Lietuviškas priežodis sako, kad tik sunkiai uždirbta duona yra skani. Taigi, visi "Baltijos" pasirodymai yra pilnai užtarnauti. Daugelis narių mėgsta šią grupę vien dėlto, kad yra labai daug darbo įdėję.

Londono ansambilio išvykos yra ne atsitiktinumai, bet iš anksto suplanuotos ir gerai parengtos kelionės. 1973 m. turėjome kelionę į Kanados vakarus. 1974 m. dalyvavome Lietuvių Dienoje Winnipege. Tokios kelionės daug padeda ansambliui išsilaikyti. Visiems patinka keliauti, ypač jei tos kelionės dalis yra apmokėta. Antra, pasirengimas į keliones sustiprina ansamblio veiklą, nes paprastai reikia naują programą paruošti. Pačiose kelionėse jaunimas turi progos ne tik su kitais susipažinti, bet ir geriau pažinti vieni kitus, susigyventi. Kelionėse patirti įspūdžiai pasiliks neužmirštami.

TALENTŲ FESTIVALIS

KLB krašto valdybos kultūros komisija paskelbė talentų festivalį-varžybas. Kviečiami dalyvauti visi (jauni ir suaugę). Registracijos data pratęsta iki š.m. kovo 15 d. Anketos yra pasiųstos visų Kanados Lietuvių Bendruomenės apylinkių pirmininkams. Kreipkitės į juos. Varžybų dalyviai yra suskirstyti į grupes pagal amžių (8-12, 13-16, 17-21, virš 21) ir sritis (dailininkai, instrumentalistai, šokėjai, deklamatoriai ir kt.). Tuo festivaliu kultūros komisija nori iškelti brėstančius mūsų talentus. Laimėtojai bus apdovanoti. Varžybų laimėtojų koncertas įvyks Toronto Lietuvių Namuose 1975 m. gegužės 2 d.

Kultūros komisija

Greičiausias ir tiesiausias kelias į LIETUVĄ

1976 m. ekskursijos Lietuvon

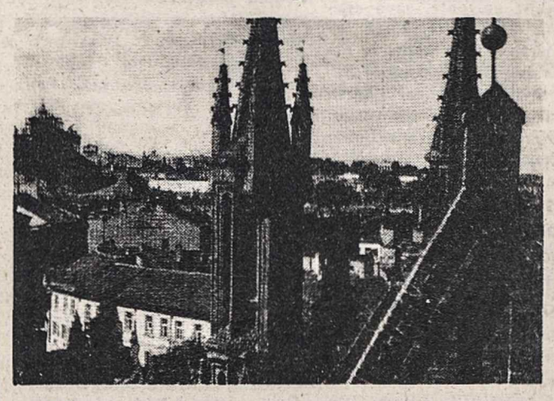

Vilnius

VIENOS SAVAITĖS EKSKURSIJOS LIETUVOJE

DVIEJŲ SAVAIČIŲ EKSKURSIJOS
- Lietuvoje
- Austrijoje
- Bavarijoje, Vokietijoje

Vienos savaitės ekskursijos — 6 naktys Vilniuje, 1 diena Kaune, viena naktis Frankfurte

Balandžio 15 — balandžio 23 $729
Gegužės 6 — gegužės 14 ..... $779
Gegužės 13 — gegužės 21 ... $779
Rugsėjo 16 — rugsėjo 24 $779
Rugsėjo 30 — spalio 8 .... $779
Spalio 14 — spalio 22 .... $779

Dviejų savaičių ekskursijos Lietuvoje, Austrijoje ir Bavarijoje, Vokietijoje

6 naktys Vilniuje, 3 naktys Vienoje, 4 naktys Muenchene

Gegužės 20 — birželio 3 ..... $979
Birželio 17 — liepos 1 ..... $1099
Liepos 15 — liepos 29 .... $1099
Rugpjūčio 19 — rugsėjo 2 $1099

Į ekskursijų kainą įeina:
- lėktuvo bilietas ekonominėje klasėje GIT
- pirmos klasės viešbučiai po du kambaryje
- trys valgiai į dieną, tik Austrijoj ir Vokietijoj du
- miestų apžiūrėjimas, pervežimai, lagaminų tvarkymas, autobusai

Ekskursijų kainos nustatytos pagal lėktuvų bilietus iš Bostono, Niujorko ir Montrealio "Lufthansa" linija

Daugiau informacijų apie mūsų ekskursijas į Lietuvą teiraukitės šiuo adresu:

Algirdas Mitkus
8 White Oak Road
Newton, Mass. 02168, USA
Tel. 617-969-1190

arba

Galaxy Tours a. Travel
141 Linden Street
Wellesley, Mass. 02181, USA
Tel. 617-237-5502

Šventė ir kas po to?

DANILIŪNAS

Užversdami senųjų metų puslapį ir pradėdami naujųjų, visų kraštų politikai ir informacijos tinkle dirbantieji analizuoja palydėtųjų metų įvykius, stengdamiesi nuspėti naujų metų raidą, kad galėtų paimti naudingiausią kryptį. Nors mastas yra daug menkesnis, bet susirūpinimas tikrai nemažesnis mūsų veikėjų, vadovaujančių lietuviškai veiklai. Ar mūsų vekila rodė menkėjimo žymių praėjusiais metais ir ar tai reiškia, kad mes jau pradedame nuleisti rankas bei palikti likimui išspręsti mūsų opųjį klausimą?

Praėjusiais metais buvo ir rimtą susirūpinimą keliančių reiškinių, bet netrūko ir šviesių prošvaisčių. Mūsų renginiai dažniausiai yra veidrodis mūsų tautinio pajėgumo išeivijoje. Jų tarpe gražiausia ir daugiausia džiaugsmo suteikusi prošvaistė 1975 m. buvo pirmoji Kanados lietuvių dainų ir taut. šokių šventė Hamiltone, sutraukusi didelę masę tautiečių.

Mažų trūkumų niekada niekas neišvengia, o jei koks ir didesnis pasitaiko, — pirmąjį mėginimą darantiems ir tai dovanotina, nes jiems atitenka didžiausia rizika... kaip ir pirmam astronautui, pasileidžiančiam į erdves. Bendras įspūdis buvo geras. Rengėjai būtų galėję kaiką ir geriau padaryti, jei būtų tikėjęsi tiek daug dalyvių, o tuo pačiu ir... nemažą krūvelę pinigų.

Puiki reklama ir palankus oras buvo du tą minią paskatinę veiksniai, bet jie nebuvo vieninteliai. Buvo ir trečias, mano nesykį pastebėtas — lietuviai mėgsta didelius renginius, nes žino, kad tokiuose būna stipresnės, įdomesnės meno pajėgos, o pagaliau pačiam yra daug smagiau pabuvoti didesniame sūkuryje, kuris neįmanomas savoje apylinkėje. Didesniame renginyje galima sutikti ir daugiau seniai matytų pažįstamų. Pagaliau, pasisėmę lietuviško peno ir apžvelgę tą didelę masę, mes ir patys pasijuntame sustiprėję, įgavę naujos energijos dirbti savo tautai. Įsitikiname, kad mes dar nemirštame ir kad mes nesame bejėgiai išeiviai, bet esame, kad ir maža, bet labai gerai organizuota grupė, pajėgianti ir išeivijos sąlygose efektyviai veikti daugelyje sričių, kurių tarpan įskaitytinas ir sėkmingas surengimas šitokių didelių ir gerai organizuotų švenčių.

Tokių nuotaikų reikšmė padvigubėja, kai jos pasiekia mūsų jaunimą, nekartą tokiais renginiais besididžiuojantį. Nėra abejonės, kad jaunimą teigiamai veikia ir augštųjų svečių palankūs atsiliepimai — pvz. Hamiltono burmistro, teigiamai įvertinusio lietuvius ir raginusio jaunimą neišsižadėti savo tėvų dvasinio palikimo, bet jį stengtis išlaikyti ir puoselėti su pasididžiavimu.

Nevardinant visų kitų tokios šventės pliusų, mano nuomone, pagrindiniai yra du: paminėta gera įtaka jaunimui ir atkreipimas kitataučių dėmesio į lietuvius. Juk tai yra mūsų taikinga ir kultūringa demonstracija, Kanados visuomenei aiškiai parodanti eilę mūsų gerų savybių. Stebėjau praeivius gatvėse, o taip pat vietos gyventojus, sustojusius savo butuose prie langų. Iš jų veidų buvo lengva išskaityti didelį nustebimą: nejaugi tiek daug lietuvių esama?!

Net ir prie katedros klebonijos langų teko matyti tą patį: tarnautojos ir tarnautojai įdėmiai sekė gerai apsirengusių lietuvių praeinančią minią, užplūdusią jų katedrą. Automobilių tvarkytojai taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad tiek daug automobilių ir beveik visi jų nauji ar apynauji. Atrodo, jie nieko panašaus nesitikėjo.

Ypač kanadiečiams yra nuostabu, kaip mes pajėgiame sutraukti tokiai kultūrinei programai tiek daug jaunimo, kuris šiais laikais yra viskam labai abejingas, o pati programa nėra nuspalvinta moderniuoju pigumu. Tą klausimą kanadiečiai nesykį yra pareiškę šias eilutes rašančiam ir kitiems lietuviams. Valdžios pareigūnai ir kiti augštieji svečiai taip pat gali padaryti logišką išvadą — lietuviai neišnyks iš Kanados gyvenimo su į anapus pasitraukiančia vyresniąja karta.

Tai patvirtina ne tik gausus būrys dainuojančio ir šokančio jaunimo, bet ir į vadovų eiles isijungiantieji jaunieji menininkai. Tai tikrai yra džiugus reiškinys. Tai papildo ir viena pastebėta smulkmena: giedant Lietuvos himną, nepastebėti kanadiečiai jaunuoliai įslinko vidun ir pradėjo triukšmauti. Netekęs kantrybės lietuvis šokėjas mikliai pribėgo prie jų, juos papurtė ir tuoj pat liepė jiems išeiti. Jie nesipriešindami tai ir padarė. Jei jaunuolis su tokia pagarba sutinka mūsų himną, tai jis yra lietuvis ne tik iš vardo. Net ir Amerikos lietuviai nesitikėjo matyti tokios masės pirmame Kanados lietuvių mėginime.

Tenka džiaugtis, kad dalyvių skaičiai prašoko net optimistų rengėjų viltis, ir sveikinti Hamiltono lietuvius kaip neginčytinus pijonierius didžiausių Kanados lietuvių renginių: Lietuvių Dienos ir dabar — pirmosios taut. šokių ir dainų šventės. Ypač tenka sveikinti energingąją pirmininkę L. Skripkutę, taip gražiai įvairiomis progomis su lietuviška trispalve prasiveržiančią į plačiąją Kanados visuomenę. Tikiu, kad kiekvienas šventės dalyvis jautė dėkingumą meno vadovams, puikiai paruošusiems šventės programą, visam administracijos kolektyvui, pasigėrėtinu punktualumu pravedusiam didįjį renginį, o taip pat ir visiems tiems darbštiesiems pareigūnams, kurių darbas buvo mažiausiai skelbiamas, pastebimas ir mėgstamas, bet be kurio neįmanoma apsieiti.

Šventė pavyko, jos reikšmė mūsų veiklai neabejotina, bet kas po to? Šia švente viską ir užbaigsim ar nešim tą Hamiltono įžiebtą žibintą į kitas apylinkes, į po mūsų ateinančias kartas? Daugelio nuomone būtų nusikaltimas lietuviškam reikalui ją numarinti. Juo labiau, kad pati plačioji visuomenė davė neabejotiną atsakymą — ji mėgsta didelius renginius: "Juo didesnis renginys, juo smagiau į jį važiuoti — tada visas nerangumas iš karto pranyksta", aiškino vienas šventės žiūrovų.

Taigi, išvada aiški — ją reikia tęsti, bet... kaip ją įrikiuoti į kitus renginius? Mano siūlymas: vienais metais rengti laisvojo pasaulio lietuvių taut. šokių šventę Čikagoje, antrais metais — Kanados taut. šokių ir dainų šventę Toronte, Hamiltone arba Montrealyje, trečiais metais — laisvojo pasaulio lietuvių dainų šventę Čikagoje, ketvirtais metais — Kanados t. š. ir d. šventę ir po to vėl iš pradžios. Lietuvių Dieną siūlau palikti mažesnėms apylinkėms — Niagaros pusiasaliui, Londonui, Otavai, Windsorui ir kt. bei ją rengti tik pirmais ir trečiais metais, kai didieji renginiai vyks Čikagoje. Ateinančią Kanados taut. šokių ir dainų šventę siūlyčiau rengti Toronte, kuris turi geresnes patalpų galimybes.

Klevelando vyrų okteto nariai — M. Aukštuolis ir R. Butkus su sol. I. Grigaliūnaite "T. Žiburių" spaudos baliuje

Nuotr. St. Dabkaus

NAUJAS DUETAS — sol. V. Verikaitis ir R. Strimaitis. Pirmasis jų koncertas įvyko š.m. sausio 31 d. Toronte per "Tėvynės prisiminimų" radijo programos dvidešimtmečio minėjimą Toronte, antrasis — Daytone, Ohio, vasario 22 d. per Vasario 16 minėjimą

Antroji daugiakultūrė...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Nauja politika?

Darbo ir daugiakultūrių reikalų min. J. Munro banketo metu Chateau Laurier viešbutyje vasario 14 d. pasakė svarbią kalbą, liečiančią daugiakultūrės politikos ateitį. Pasak jo, daugiakultūrė politika, paskelbta 1972 m., bus tęsiama toliau, bet su kaikuriais pakeitimais. Visų pirma mažiau bus remiama folklorinė veikla. Daugiau dėmesio bus teikiama tarpusaviam etnokultūrinių grupių pažinimui ir bendravimui, informaciniams leidiniams bei studijoms apie etnokultūrines grupes, etninei spaudai. Taip pat bus rūpinamasi neoficialių kalbų mokymu, programomis televizijoje, radijuje, paruošimu atitinkamų filmų. Šiuo metu esą peržiūrima visa daugiakultūrė programa. Kai ji bus patvirtinta ministerių kabineto, bus paskelbta ir pradėta vykdyti. Biudžetas šiai sričiai nebus mažinamas.

Spalvingiausia paskaita

Į konferenciją buvo pakviestas ir amerikietis intelektualas M. Novak, autorius knygos "Rise of unmeltable ethnics". Pats būdamas slovakų kilmės sugebėjo įsijausti ne tik į problemą, bet ir į klausytojus. Jo tema buvo "Kaimyno žvilgsnis į daugiakultūriškumą". Ją gvildendamas, jis vasario 15 d. žvelgė į JAV, Kanadą bei visą pasaulį ir rado, kad tautinis-etninis pradas visur yra stiprus veiksnys. Pasak jo, Š. Amerikoje gyvena viso pasaulio tautinės grupės. Jos turėtų būti šioje geografinėje erdvėje žemės planetos nervų sistema ir reaguoti į pasaulio įvykius. Paskaitininkas gyrė Kanados iniciatyvą daugiakultūriškumo srityje ir paminėjo, kad JAV joje yra atsilikusios. Savo mintis M. Novak sugebėjo perduoti taip gyvenimiškai, įspūdingai, kad po paskaitos visi sustoję ilgai jam plojo.

Konferencijos rezultatai

Jei kas tikėjosi, kad ši konferencija bus baigta rezoliucijų krūva, nusivylė, nes iš viso jokių rezoliucijų nebuvo. Šios konferencijos tikslas buvo kitoks — permąstyti daugiakultūrę vyriausybės politiką bei patikrinti visuomenės nuotaikas. Tam buvo paruoštos atitinkamų specialistų studijos. Iš jų paaiškėjo, kad daugiakultūrė politika yra gerame kelyje ir palengva randa vis daugiau supratimo bei pritarimo visuomenėje. Iki visuotinio pritarimo dar toli, tačiau pažanga per ketverius metus padaryta. Jau ir spauda, ir radijas nebetylėjo — šį kartą gana plačiai rašė apie įvykusią konferenciją. Svarbu tik, kad vyriausybė laikytųsi pagrindinių gairių.

Lietuviai konferencijoje buvo, palyginti, gausiai atstovaujami. Visas tris dienas dalyvavo: KLB krašto valdybos atstovas ir Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. Almis Kuolas, G. Juozapavičiūtė, J. Šeškutė, J. V. Danys, V. Prišče-pionka, E. Šalovska-Kaveckaitė ir "TŽ" red. kun. Pr. Gaida.

Pr. G.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Simons TELEVISION
2385 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. Telefonas 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio. • Prieš pirkdami kitur, pasiteiraukite apie mūsų kainas. • Garantuotas sutaupymas.
TAISOM — PARDUODAM — NUOMOJAM
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

WEST END AUTO BODY
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas.
Darbas garantuotas. Savininkas lietuvis JONAS JURĖNAS
87 Shorncliffe Rd. • East of Hwy. 27
South of Dundas St. West
Toronto, Ont. M8Z 5K5
Telefonas 231-6710

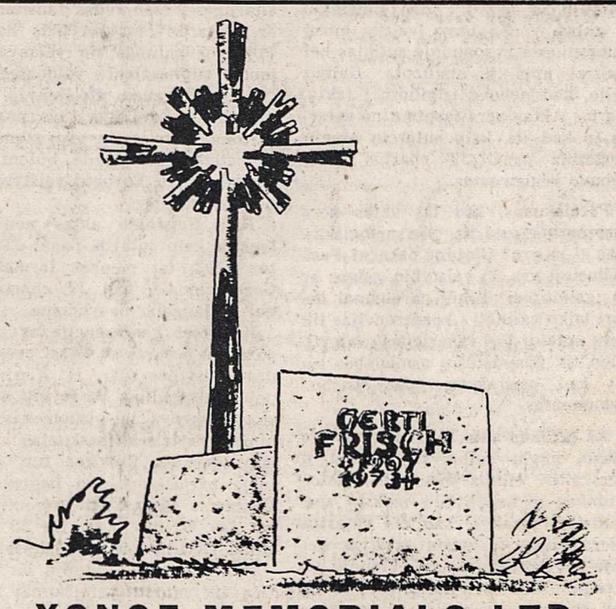

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SLEPIA PASMERKIMĄ

Laisvojo pasaulio spaudoje plačiai nuskambėjo XXII prancūzų kompartijos suvažiavimas, kuriame jos vadas G. Marchais pasmerkė žmogaus teisių persekiojimą Sovietų Sąjungoje, o dalyviai pasisakė už "prancūzišką spalvų socializmą". Šiame suvažiavime taipgi buvo atsisakyta sovietų kompartijos įkyriai peršamos proletariato diktatūros. Okupuotos Lietuvos spauda savo skaitytojus informavo bendrais sovietinio TASSO ir sovietintos ELTOS pranešimais, kuriuose buvo nutylėti visi tie Maskvai labai nemalonūs faktai.

GARBINA RUSŲ KALBĄ

Rusų kalbos dėstymo klausimus svarstė Vilniuje įvykęs augštojo bei specialiojo vidurinio mokslo ir žemės ūkio ministerijų bendras kolegijų posėdis. Rusų kalbos naudą lietuviams bene labiausiai garbino augštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerio pavaduotojas K. Žukauskas, padarydamas ją beveik pasauline kalba, kuri atverianti kelią į mokslo, technikos ir kultūros ateitį. "Komjaunimo Tiesa" 25 nr. mini ir kitus pagrindinius rusų kalbos garbintojus — žemės ūkio ministerio I pavaduotoją V. Ožiūną, augštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerį H. Zabulį. Žodį tarė net ir nesenai kompartijos centro komiteto sekretorium tapęs L. Šepetys. Primename ir vilniškės kompartijos XVII suvažiavime padarytą išvadą, kad rusų kalbos mokymasis turi svarbią politinę reikšmę kaip idėjinio-politinio grūdinimosi faktorius. Posėdyje konstatuota, kad rusų kalbą jau moka visas Lietuvos jaunimas, daugiausia bendrojo lavinimo mokyklų dėka, bet dar yra spragų. Specialistas kalbėjo: "Dabar rusų kalba dėstoma visose augštosiose ir specialiosiose vidurinėse mokyklose. Tačiau augštosiose mokyklose rusų kalba dėstoma pagal skirtingas programas, ne visur skiriamas vienodas valandų skaičius, nepakankamai mokoma ..." Numatytos konkrečios priemonės, kad jaunieji specialistai mokėtų laisvai kalbėti šia "tautų draugystės, pažangos ir taikos kalba". Papuošta tokiu propagandiniu vainiku, rusų kalba tampa beveik šventa ir savo šešėlin nustumia lietuvių kalbą . . .

BAUDŽIA UŽ PROSECIJĄ

Praėjusių metų Vėlinėse Sangrūdos parapijos tikintieji surengė procesiją ir nuėjo į kapines, esančias prie pat šventovės, prisiminti mirusių bei jų pagerbti. Vietinė valdžia tai laiko nusikaltimu — nesilaikymu sovietinių taisyklių. Ji iškvietė kleboną kun. K. Skučą ir surašė aktą. Manoma, kad už tai bus paskirta administracinė bausmė.

KAUNO "SAULĖTEKIS"

Modernios parduotuvės kauniečiai susilaukė antrajame šiaurinės Dainavos mikrorajone. "Saulėtekiu" pavadinta parduotuvė, pastatyta pagal architekto V. Paipalo projektą, turi 1.014 kv. metrų prekybinį plotą, o sandėliai — 800 kv. metrų. Parduotuvė turi šešis skyrius — maisto ir pramoninių gaminių. Į pramoninių gaminių sąrašą yra įtraukti drabužiai, avalynė, galanterija ir parfumerija. Atskiruose skyriuose įrengta pirkėjų savitarna. "Saulėtekio" vedėjos Marijos Uloziénės pranešimu, "Saulėtekio" pirmo mėnesio apyvarta siekė 750.000 rb. "Komjaunimo Tiesoj" įdėta nuotrauka primena kanadiškas ar amerikietiškas parduotuves, bet nemalonią nuotaiką maisto skyriuje matomi gaminių išdėstymą nurodantys lietuviški ir rusiški užrašai. Net ir penkios kasos turi tuos dvigubus užrašus, turbūt, kad rusai nepaklystų.

KAUNO AUTOCENTRAS

"Tiesos" 23 nr. pranešimu, šiuo metu okupuotoje Lietuvoje yra 86.850 lengvųjų automobilių ir 212.945 motociklai. Jiems remontuoti didesni garažai yra Klaipėdoje, Vilniuje, Panevėžyje, Tauragėje, Kaune bei kituose miestuose. "Volgos" automobilių firminis autocentras, pastatytas Kaune, per metus gali aptarnauti 13.000 "Žigulių". Jis esąs aprūpintas modernia aparatūra automobilių gedimams nustatyti. Ši įmonė užima beveik keturių hektarų plotą ir gali iš karto aptarnauti 50 automobilių. Autocentre per metus parduodama apie 5.000 "Žigulių". Autocentras turi ir atsarginių dalių skyrius.

"MINIJOS" SUVENYRAI

Plungės "Minija", liaudies gaminių įmonė, prieš Kalėdas Belgijon išsiuntė apie 700 suvenyrinių medžio skulptūrų ir papuošalų. Šiuos gaminius sukūrė žemaičių liaudies meistrai V. Majoras, S. Dautartas, A. Kniukšta, A. Vitkauskas. "Minijos" direktoriaus V. Šlekonio teigimu, pernai iš įmonės buvo už 100.000 rb. užsieniui parduota įvairių medžio skulptūrėlių, dėžučių, žiedų, vėrinių ir kitokių papuošalų lietuvių liaudies meno motyvais. Didelė paklausa medžio, metalo ir gintaro gaminiai turi Belgijoje, Britanijoje, Japonijoje.

SKLANDYTUVŲ GAMYKLA

Eksperimentinė Prienų sportinės aviacijos gamykla yra vienintelė tokia įmonė ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Sovietų Sąjungoje. Prieš penkerius metus ją įsteigė inž. B. Oškinis su grupe ukmergiškių. Tada šioje sklandytuvų gamykloje dirbo tik 10 žmonių. Prie jos išaugo daug inžinierių — A. Kuzminskas, V. Drugys, V. Čeponis, V. Pakarskas. Darbas buvo pradėtas su "Žylių" tipo sklandytuvais, kuriais jau sekančiais metais ėmė naudotis Maskvos sklandytojai. Dabar čia gaminami sklandytuvai BK-7A "Lietuva" ir "BRO-16". Sklandytuvas "Lietuva" yra plastmasinis, mechanizuotas sparnais. Po pirmųjų bandymų jie buvo patikrinti 20 metrų. Sprendžiant iš pavadinimo BK-7A pirmųjų dviejų raidžių, jo konstruktorius, atrodo, yra B. Karvelis. Lietuviškų sklandytuvų gamyklai ... Pociūnus ir įkurdinti specialiai statytose patalpose. Šiemet Sovietų Sąjungos pasaulinėse ir Europos varžybose sovietų rinktinė naudosis lietuviškais sklandytuvais.

"JŪRATĖ" LATVIJOJE

Naujajame visuomeniniame Jelgavos pastate neseniai buvo atidaryta "Jūratės" kavinė, kurios vidaus apipavidalinimą parūpino Lietuvos liaudies dailininkai, sukurdami medines Jūratės, Kastyčio ir Perkūno statulas. **V. Kst.**

SKAITYTOJAI PASISAKO

HELSINKIO AKTAS

Ryšium su dr. St. Bačkio rašiniu "Lietuvos byla dabarties politikoje", išspausdintu "TŽ" 1975 m. 51-52 nr., norėčiau pareikšti sekančias pastabas. Dr. S. B., kaip Lietuvos pasiuntinybės Vašingtone patarėjas, yra lyg ir jos kalbėtojas — nuomonės reiškėjas. Turint galvoje reikalą palaikyti gerus santykius su JAV valstybės departamentu, jis savo nuomonę turi pritaikyti valstybės departamento linijai. Dr. S. B. rašo (cituoju iš "TŽ"): "Jis (Helsinkio B. aktas, V. Š.) buvo įvairiai mūsų sluogsniuose ir spaudoje sutiktas bei įvairiai apie jį atsiliepta. Galbūt dėlto, kad nebuvo įsigilinta į faktą, jog tas Aktas nėra tarptautinė sutartis ir kad jis, kaip sutarčių atveju nustatyta pagal JT chartos §102, nebuvo registruotas."

Pareiškimas, kad tas aktas nėra tarptautinė sutartis, yra nelogiškas. Kas gi jis yra? Utopinė pasaka? Pasirašiusieji yra 35 valstybių galvos ar jų įgaliotiniai. Tokie pareigūnai neturi laiko važinėti į konferencijas tik gerų pietų ar vakarienės valgyti. Vien tik pasirašiusių asmenybės rodo, kad pasirašytas ypač svarbus dokumentas.

Aš turiu to akto kiek sutrumpintą tekstą anglų kalba, tai manau jį perskaitęs eilinis šviesuolis, neteisininkas ir nepolitinių mokslų specialistas, pasakys, kad čia sutartis. Tiesa, sukta ir keista sutartis, nes joje daug prieštaravimų. Vienoje pastraipoje kas nors nustatoma, kitoje jau statomos specialios sąlygos, kurių dėka pasirašiusis gali išrasti priežastis, dėl kurių to nuostato jis gali nevykdyti. Daugelio nuostatų redakcija tokia, kad juos galima įvairiai aiškinti, kaip kuraim iš pasirašiusių naudinga ar reikalinga.

Neseniai "TŽ" buvo rašinėlis, kad VLIKo seime dr. Br. Nemickas, rimtas politikos bei teisės žinovas, skaitė paskaitą "Helsinkio susitarimų teisinė prigimtis". Jis teigė, kad Helsinkio "baigminis aktas" visdėlto yra sutartis, saistanti pasirašiusias 35 valstybes. Tenka manyti, yra ir kitų žinovų tos pačios nuomonės, kaip dr. B. Nemickas. Be to, aktą pasirašiusieji savo pareiškimuose ta linkme išsitaria. Pvz. prez. Fordas savo pareiškimuose vartoja žodį "susitarimas". Man rodos "susitarimas" ar "sutartis" tai tas pats dalykas. Politikoj galingiausio valdovo nuomonė silpnesniems valdovams yra lyg ir įstatymas. Helsinkyje galingiausia — Sov. S-ga savo norus su mažomis pataisomis, visų silpnesniųjų pateiktomis, įvykdė, būtent, išgavo dabartinių Europos valstybių sienų patvirtinimą

Kad Helsinkio aktas neužregistruotas kaip sutartis pagal JT chartos §102, tai menkas formalumas. Gerai žinome, kad JT charta dažnai ir daugelio nevykdoma.

Ką prieš konferenciją ar po jos pareiškė uždarai ar viešai prez. Fordas, valstybės sekr. H. Kissingeris, popiežius Paulius VI ar kiti augštai stovį asmenys, tai visuomenės raminimas, kartais užmaskuotas suktais išsireiškimais. Reikšmę turi ne visokie pareiškimai bei laikraščiuose skelbiami užmaskuoti komunikatai, bet tas turinys, kurį tie 35 pareigūnai Helsinkio akte pasirašė!

Dr. S. B. rašo (cituoju iš "TŽ"): "Ką tik minėti pareiškimai mums rodo šiuos svarbius dalykus: 1. Prievartinės Lietuvos inkorporacijos nepripažinimas tęsiamas toliau, t.y. aneksija nepripažinta." Bet Helsinkio aktas aiškiai, nedviprasmiškai sako: "The participating states regard as inviolable all one another's frontiers as well as the frontiers of all states in Europe, and therefore they will refrain now and in the future from assaulting these fronties". Rodos aišku kaip diena!

Dr. S. B. toliau rašo: "2. Baigiamame Akte stipriai pabrėžta religijos laisvė, žmogaus ir tautų teisės". Tai sena "litanija", daugelyje tarptautinių aktų skelbta, tačiau daugelio valstybių varžoma ar visai nevykdoma.

Dr. S. B. rašo: "3. Sovietų Sąjunga naujai pasirašė tekstus, kurių laikytis ji įsipareigojo." Aiškiai nėra logiška teigti, kad aktas nėra sutartis, nes jei įsipareigojo, tai yra sutartis. Istorijos eigoje visokių sutarčių pasirašė ir Sov. S-ga, ir daug kitų valstybių. Tos sutartys buvo, yra ir bus vykdomos, kol bus naudingos pasirašiusiems. Taip buvo ir yra poliitkoje.

Dr. S. B. neatkreipia tinkamo dėmesio į tai, ką pareiškė L. Brežnevas: "Taikusis sambūvis nereiškia, jog yra baigta dviejų pasaulio galybių kova. Ji tarp proletariato ir buržuazijos, tarp socializmo ir imperializmo bus vedama ligi visiškos ir galutinės komunizmo pergalės pasaulinėje plotmėje."

Mūsų planetoje dabar Sov. S-ga karinėje srityje yra stipriausia galybė. Tad jos atstovo pareiškimas viršija visokius kitokius augštų asmenų pareiškimus. Istorija parodė, kad teisę ir savo rūšies moralę nustato galingiausias valdovas. **V. Šliogeris**

Žymieji smuikininkai, neseniai atvykę iš okupuotos Lietuvos — Juris Mazurkevič ir Dana Pomerancaitė-Mazurkevič spaudos baliuje Čikagoje

Nuotr. E. Būtėno

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

BUS TRYS MINĖJIMAI

JAV šiemet švenčia 200 m. nepriklausomybės sukaktį. Sukaktuviniais metais ypač gražiai atrodo Lincolno žemės — Illinois valstijos, kurioje yra ir Čikaga, automobilių lentelės, papuoštos sukaktuvinėmis spalvomis. Daug kur pakelyje matosi įrašai: "Happy Birthday, America"! Tiek senieji amerikiečiai, tiek ir JAV gyvenančios etninės grupės stengiasi JAV 200 m. nepriklausomybės sukaktį kaip galima iškilmingiau ir įspūdingiau paminėti. Iš lietuvių pusės pagrindinis tos sukakties minėjimas rišamas su V-tąja JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių švente, kuri įvyks rugsėjo 5 d. didžiajame Čikagos Amfiteatre. Paskutiniai pranešimai skelbia, kad V-tosios tautinių šokių šventės garbės komiteto pirmininku sutiko būti pats Čikagos miesto šeimininkas — burmistras R. J. Daley. "Pasaulio Lietuvyje" apie šią šventę taip užsimenama: "Šventė yra įregistruota Chicagos Bicentennial komitete, kuris mano, kad lietuvių šokių šventė būsianti didžiausias ir reikšmingiausias vienos tautinės grupės pasirodymas visoje Amerikoje".

Čikagos Lietuvių Operos 20 m. sukaktis kaip tik sutampa su JAV 200 m. nepriklausomybės sukaktimi. Todėl šį gegužės mėnesį statant tris naujas originalias lietuvių kompozitorių operas, iškilmingai ir kūrybingai paminima ne tik Čikagos Lietuvių Operos 20 m. sukaktis, bet ir apvalioji JAV nepriklausomybės sukakties šventė. Tikimasi, kad į tai dėmesį atkreips ir amerikiečiai, vis gausiau besilanką į Čikagos Liet. Operos spektaklius.

Dar vieną JAV nepriklausomybės 200 m. sukakties minėjimą balandžio 25 d. McCormick rūmuose pasiryžo rengti oficialiai vadinamas "Lithuanian Bicentennial Committee", vadovaujamas dr. V. Balčiūno. Apie tą minėjimą skelbiama kaikurioje lietuvių spaudoje, šaukiami informaciniai posėdžiai, spaudos konferencijos. Į vieną tokią konferenciją atvykti gavo kvietimą ir "TŽ" korespondentas. Deja, teko jo atsisakyti ne vien dėlto, kad tuo laiku man yra darbo metas, bet ir todėl, kad minėjimų gal bus perdaug. Kam juos skaldyti, kai visiems reikia koncentruotis į Lietuvių Operos dvidešimtmečio šventę ir V-tąją taut. šokių šventę? Netikiu, kad "Lithuanian Bicentennial Committee", išeidamas lietuviams atstovauti į tokią vietą, kaip McCormick salė, pajėgs sutelkti svaresnes ir įspūdingesnes meno jėgas, negu Lietuvių Opera ar V-oji taut. šokių šventė su dviem tūkstančiais jaunų šokėjų.

ŽINIA IŠ JURAŠŲ

Praėjusioje skiltyje užsiminiau, kad Aušra ir rež. Jonas Jurašai, lankydamiesi Čikagoje, šalia įvairių oficialių ir neoficialių susitikimų, turėjo pasimatymą ir su Čikagos Lietuvių Operos valdyba. Operos valdybos pirm. Vyt. Radžiaus pranešimu viename posėdyje, rež. J. Jurašas turi vieną tikrai įdomų pasiūlymą mūsų operai. Nors kol kas tos paslapties dar negalima atskleisti, bet atrodytų, kad tai bus okup. Lietuvoje parašyta "stalčinė" opera, kurios ten neleidžia pastatyti okupanto cenzūra. Rež. J. Jurašas, šalia dramos, yra studijavęs muziką, todėl apie operos meną turi nuovoką ir supratimą.

MIRĖ AKTORIUS PILKA

Vasario 5 d. po ilgesnės ligos Central Community ligoninėje, Čikagoje, užgeso aktoriaus ir režisoriaus Stasio Pilkos gyvybė. Nors susitikus velionis vis sakydavosi esąs "jaunas ir sveikas", bet mirė sulaukęs tikrai brandaus amžiaus, nes teatrinėje veikloje pradėjo reikštis Petrapilyje dar priešrevoliuciniais laikais. Sugrįžęs į Lietuvą, dalyvavo Lietuvos teatro kūrime, jo pirmuosiuose žingsniuose. 1926-29 m. laikotarpyje su A Vanagaičiu ir kitais gastroliavo JAV. Grįžęs į Lietuvą, dirbo valstybiniame teatre. 1948 m. jau kaip karo pabėgėlis vėl atvyko į JAV ir apsigyveno Čikagoje, senajame Bridgeporte. 1950-53 m. su rež. J. Blekaičiu Čikagoje nutiesė bėgius tikrai šauniam lietuvių teatrui. Abu pasivaduodami režisavo veikalus. Lenktynės buvo gyvos ir kūrybingos. Bet, deja, neilgam . . . Rež. J. Blekaitis, dabar dirbantis "Amerikos Balse", paliko Čikagą. Mes jo labai gailėjomės. St. Pilka kibo rašyti išeivijos teatro istoriją, kartas nuo karto skelbė įdomius straipsnius spaudoje, vienur kitur pasirodydavo rečitaliuose, interpretuodamas daugiausia lietuvių poetų kūrybą.

Anais laikais gyvenom senajame Bridgeporte, tad St. Pilka būdavo dažnas svečias mūsų šeimoje. Keletą metų kartu valgėme Kūčių vakarienę, dalinomės dovanėlėmis. Vis prasitardavo, kad tai vienas, tai kitas universitetas kviečiąs dėstyti, kartą net užsiminė, kad savo kūną pardavęs anatomikui . . . Bet visdėlto St. Pilka niekur nepakėlė savo sparnų iš senojo Bridgeporto, iš lietuvių visuomenės. Joje liko iki savo mirties.

Savo įsitikinimuose buvo kietas ir neperkalbamas ypač meno bei teatro klausimais. Kad ir vienišas gyvendamas, nenorėjo būti našta visuomenei. Labai sunkiai priimdavo Lietuvos Dukterų Dr-jos ar savo bičiulių dovanėles. Kas nutiko su teatro istorijos rankraščiais, prie kurių perrašinėjimo ir man prieš 20 m. teko prisidėti, rašančiam šias eilutes dar nežinoma: ar jie buvo nuvežti į okup. Lietuvą, ar liko velionies rankraštiniam palikime jo krikšto dukters S. Kazlienės žinioje?

Su St. Pilkos mirtimi lietuvių išeivija nustojo malonaus džentelmeno, šviesaus intelektualo, nepardavusio savo credo už grašį, nors gal nekartą ir klydusio.

HAMILTON ONT

KLB ŠALPOS FONDO Hamiltono skyriaus komitetas š.m. sausio pabaigoje paruošė ir pasiuntė Suvalkų trikampio lietuviams 60 siuntinių — apie 1200 sv. dėvėtų drabužių. Šiuo metu komitetas sustabdė dėvėtų drabužių vajų iki rudens. Siuntinių persiuntimo išlaidos labai pabrango, beveik už kiekvieną siuntinį po $5. Komitetas nuoširdžiai dėkoja visiems, padėjusiems siuntinius paruošti ir supakuoti. Taip pat didelė padėka "Sakas Parcel Service" savininkams E. V. Sakams už paaukotas dėžes siuntiniams. Komitetas reiškia nuoširdžią padėką visiems aukotojams už aukas, kurių dėka galėjo tiek daug siuntinių pasiųsti mūsų broliams bei sesėms užjūryje. Žinoma, visų prašymų komitetas negalėjo patenkinti, nes prašančių yra labai daug.

CHORO "AIDAS" metinis koncertas ir šokiai gegužės 1 d. Jaunimo Centre. Rengėjai — tėvų komitetas ir "Aidas" kviečia visus tą šeštadienį skirti koncertui.

"Aidas" yra pakviestas koncertuoti š.m. spalio 30 d. į Worcesterį, Mass. Chorą kviečia Maironio Parko Lietuvių Namų valdyba. Choro "Aidas" plokštelės yra labai gerai perkamos. Ateina daug laiškų su gražiais atsiliepimais. Kultūros žurnalas "Aidai", įvertindamas choro "Aidas" gražų kultūrinį darbą, 1975 m. gruodžio nr. įdėjo ilgą J. Domeikos straipsnį su nuotrauka penkmečio proga. Pirmoji "Aido" plokštelės "Baltos gėlės" laida jau buvo išsibaigusi. Šiuo metu išleista antra laida. Antrosios plokštelės "Keliaujame su daina" pirmoji laida jau baigiasi, ją irgi reikės pakartoti. Norintieji įsigyti šias choro "Aidas" plokšteles gali gauti spaudos kioskuose, lietuviškose krautuvėse, pas platintojus arba pas leidėjus šiuo adresu: "Aidas", 84 Balsam Ave. So., Hamilton, Ont. L8M 3B3. Plokštelės kaina tik $6. **J. P.**

Delhi, Ontario

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS atgavimo sukaktis — Vasario 16 bus iškilmingai paminėta vasario 28, šeštadienį, 7 v.v., Tillsonburgo Community Centre salėje. Meninę programą atliks Hamiltono teatras "Aukuras", vadovaujamas režisorės bei aktorės E. Kudabienės. Po meninės programos bus šokiai, bufetiniai užkandžiai. Šventę rengia visos vietinės lietuvių organizacijos ir kviečia plačios apylinkės tautiečius gausiai dalyvauti.

London, Ontario

NEPAMIRŠKIME atsilankyti į populiarųjį blynų balių, rengiamą kat. moterų vasario 28, šeštadienį, parapijos salėje, 1414 Dundas St. E. Pradžia 8 v.v. Pasinaudokime paskutine proga pasilinksminti prieš ilgą Gavėnią. **D.E.**

BALTIC MOVERS

Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4-1403

30 DEWSON St., Toronto, Ont.

MEDUS—

reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas

Induose ar koriuose.

Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534-0563

• Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas **"TALKA"**

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.

Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Kapitalas — virš $7.000.000.

MOKAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%
santaupas	8½ %
term. depozitus 1 m.	9½ %
IMAME UŽ:	
asmenines paskolas	12%
nekiln. turto pask.	11%

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai

Skanėstai kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468

740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113

• GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510

• LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

PREZ. G. FORDAS, lankydamasis Dearborne, Mich., priėmė Simą Kudirką ir JAV LB delegatus — Algį Zaparecką, Joną Urboną. Tuo metu Detroite vyko JAV LB surengtas politinis simpoziumas. S. Kudirka prez. G. Fordui padėkojo už išlaisvinimą, prašė pagalbos politiniams kaliniams Sovietų Sąjungoje, įteikė lietuvių, ukrainiečių ir vokiečių politinių kalinių sąrašą. LB atstovai prez. G. Fordui perdavė oficialų šios organizacijos raštą. Jie taipgi priminė, kad po Helsinkyje pasirašyto baigminio akto sovietų okupuotoje Lietuvoje nesimato jokio pagerėjimo. Tęsiamas religijos persekiojimas ir krašto rusinimas. Jie prašė prez. G. Fordą sudaryti specialią komisiją, kuri sektų bei registruotų sovietų vykdomus Helsinkio gairių pažeidimus. Susitikimą su prez. G. Fordu išsirūpino A. Zaparackas.

BALTIEČIŲ DELEGACIJA sausio 28 d. lankėsi Australijos konsulate Čikagoje ir įteikė premjerui M. Fraseriui skirtą padėkos adresą už Pabaltijo pripažinimo Sovietų Sąjungai atšaukimą. Delegaciją sudarė: Pavergtųjų Tautų Komiteto Čikagoje pirm. V. Viksninš, ALTos informacijos vadovas kun. J. Prunskis, Latvių Sąjungos pirm. I. Bergmanis, Amerikos Estų Tarybos pirm. A. Koepp, LB Vidurvakarių apygardos vicepirm. A. Šimkus. Juos priėmė konsulas J. S. Koegh, kuriam šia proga buvo nušviestos Baltijos kraštų problemos sovietinėje okupacijoje. Konsulas J. S. Koegh pabrėžė, kad Australija brangina laisvę ir supranta Pabaltijo laisvės siekius. Lietuvių vardu konsului buvo įteikti du brošiūrinio pobūdžio leidinėliai — "Lithuania" ir "No Greater Love" apie N. Sadūnaitės teismą.

ČIKAGOS LIETUVOS ŽYDŲ KLUBO pirm. Pola Mišelskienė Vasario 16 proga paskelbė lietuviams skirtą sveikinimą, primenantį apie 20 metų trukusią Lietuvos nepriklausomybę, kuri jai ir kitiems žydams yra palikusi gražius atsiminimus. Lietuvos žydai tada turėjo savo mokyklas, laikraščius, kultūros ir jaunimo organizacijas. Visa tai sugriovė II D. karas, jo atnešti skaudūs įvykiai. P. Mišelskienė rašo: "Vasario 16 proga prisiminkime tuos praeitin nuėjusius gerus laikus ir tikėkime, kad jie vėl sugrįš, kad visos tautos gyvens laisvėje, bus nepriklausomos, neapykanta pradings pasaulyje.

LIETUVIŲ FOTOGRAFŲ KLUBAS steigiamas Čikagoje. Iniciatyvos suburti lietuvius fotografus ėmėsi Lietuvių Foto Archyvo vadovas kun. A. Kezys, SJ, sušaukęs jų susirinkimą Jaunimo Centro kavinėje. Norima, kad Lietuvių Fotografų Klubas įsigytų foto laboratoriją, rengtų žymesniųjų foto menininkų darbų parodas, rūpintųsi Lietuvių Foto Archyvu, jo metine paroda, albumų leidimu. Susirinkimo dalyviai sudarė steigiamo klubo branduolį ir jo laikinėn valdybon išrinko: kun. A. Kezį, SJ, R. Bartušką, Jelionytę, K. Norvilą, G. Janulą. Pastarasis jau planuoja lėšas foto laboratorijai. Nuolatinė valdyba bus išrinkta kitame susirinkime. Klubo nariais galės būti profesiniai ir mėgėjai fotografai.

REPETICIJOS METU Klevelande prisiminta Čiurlionio ansamblio 36-toji metinė veiklos sukaktis. Šia proga buvo pagerbta iš jaunimo kongreso grįžusi kanklininkė sol. D. Bankaitytė, turėjusi 9 pasirodymus, jos mokytoja O. Mikulskienė, atliktų kompozicijų autorius bei ansamblio vadovas A. Mikulskis. Metinę sukaktį ansamblis atšventė, savo eilėse turėdamas 98 narius, 1.012 surengtų koncertų, kurių klausėsi beveik 700.000 dalyvių. Ansamblio nukeliautomis myliomis pustrečio karto būtų galima apjuosti žemės rutulį. JAV dvišimtmečio proga Čiurlionio ansamblio koncertai įvyks Detroite, Filadelfijoje ir Klevelande.

KUN. DR. FELIKSAS GURECKAS dėl paralyžiaus beveik du mėnesius praleido Čikagos Šv. Kryžiaus ligoninėje. Šiek tiek pagerėjęs, buvo pervežtas pas seserį dr. O. Bakaitienę, bet jam ir toliau reikės specialaus gydymo. Ligoninėn bus vežiojamas iš dr. O. Bakaitienės namų.

ALTOS VALDYBOS PIRM. DR. K. BOBELĮ JAV sveikatos, švietimo ir gerovės sekretoriaus įstaiga pakvietė į medicininių JAV programų patarėjų tarybą. Tokių pasirinktų patarėjų iš visos Amerikos taryboje yra 12. Jie kviečiami trejų metų laikotarpiui.

RAMOVĖNŲ CENTRO VALDYBA, vadovaujama pirm. K. Dabulevičiaus, vasario 1 d. Čikagoje paminėjo pirmąsias ilgamečio pirm. prof. S. Dirmanto mirties metines. Mišias už velionį jėzuitų koplyčioje atnašavo vysk. V. Brizgys, pasakęs ir atitinkamą pamokslą. Giedojo sol. J. Vaznelis, vargonais palydimas M. Motekaičio. Pamaldose dalyvavo velionies šeimos nariai, ramovėnai, birutietės, šauliai, organizacijų atstovai, jų tarpe ir ukrainiečiai. Lietuvių Centre įvykusiame minėjime prof. S. Dirmanto nuopelnus nušvietė dabartinis valdybos pirm. K. Dabulevičius ir M. Rėklaitis. Kalbėjo ir atstovai tų organizacijų, kuriose velioniui yra tekę dirbti. Kun. A. Kezys, SJ, rodė savo filmą, įamžinusį prof. S. Dirmantą. Jame jis atsakinėjo į klausimus, paliesdamas ir Lenkijos ultimatumą Lietuvai dėl diplomatinių santykių užmezgimo. Tuo metu S. Dirmantas ėjo krašto apsaugos ministerio pareigas. Pasak jo, priešas buvo stipresnis, mūsų kariuomenę žymiai mažesnė, bet jos uždavinys — ginti kraštą. Šiam tikslui ji turėtų būti panaudota. Lietuvai priėmus Lenkijos ultimatumą, S. Dirmantas pasitraukė iš krašto apsaugos ministerio pareigų.

SLOVAKŲ KATALIKŲ LAIKRAŠTIS "Jednota", jų susivienijimo organas, š.m. sausio 21 d. laidoje išspausdino platų kun. W. Wolkovich (Valkavičius) straipsnį "Lithuanians in America". Jame iškeliamas lietuvių organizuotumas ir nuveikti darbai.

Brazilija

LATVIAI BAPTISTAI pernai išleido Osvaldo Ronio parašytą 634 psl. savo istoriją, apimančią jų veiklą nuo 1890 m. Šios knygos 99 puslapiai yra skirti Latvijos istorijos kultūrinei bei religinei apžvalgai, o visi kiti — Brazilijos latvių baptistų praeičiai. Jų pastangomis čia įsteigtos net 75 baptistų parapijos. Leidinys turi specialų skyrių ir apie latvių baptistų veiklą Brazilijos lietuvių eilėse. Specialią misiją lietuviams 1929 m. buvo pradėjęs jaunas latvis baptistas Fritzis Romisch, gerai mokėjęs lietuvių kalbą. Jam vėliau talkino Vaclovas Mataitis iš Palmos, baigęs trejų metų seminarijos kursą. Rinkdami istorinę medžiagą savo imigracijos sukakčiai, apie lietuvius užsimena ir Brazilijos vokiečiai, ypač tuos, kurie XIX š. gyveno pietinėje Brazilijoje.

Argentina

BUENOS AIRES KATALIKŲ UNIVERSITETO muzikologijos fakulteto studentė Adriana Mabel Maranca baigminiu studijos darbu pasirinko lietuvių dainas, patarta Stelos Jasiulytės-Vežbickienės. Medžiagą savo darbui ji rinko pas Praną ir Oną Ožinskus. Į magnetofono juostelę A. M. Maranca įsirašė apie 20 lietuviškų dainų, kurias jai padainavo O. Ožinskienė. Vėliau tų dainų tekstai buvo užrašyti mašinėle su ispaniškais paaiškinimais. Būsimoji muzikologė A. M. Maranca studijas baigs šį pavasarį. Atrodo, ji bus pirmoji argentinietė, pagrindiniam egzaminų darbui pasirinkusi lietuvišką temą.

Australija

AUSTRALIJOS LIBERALUS parlamento rinkimuose rėmė Melburne gyvenančios baltietės. Jų komitetas prieš rinkimus surengė specialią vakarienę Lietuvių Namuose ir gautą $345 atidavė liberalams rinkiminėje Deakin apylinkėje. Vakarienėje dalyvavo liberalų atstovas M. Cormack, Melburno lenkų bendruomenės pirm. S. Rožycki, ukrainiečių pirm. Szmet, kuris sakosi esąs lietuviškos kilmės.

MEDICINOS SESERS DIPLOMĄ įsigijo veikli Latrobe Valley kolonijos lietuvaitė Veronika Koženiauskaitė. Ji baigė trejų metų kursą vietinėje ligoninėje ir labai gerais pažymiais išlaikė egzaminus.

LIETUVIŠKĄ ŠEIMĄ MELBURNE sukūrė Denis Liubinas ir Jūratė Skimbirauskaitė. Jiedu susipažino lituanistinėje mokykloje, susidraugavo sportinėje veikloje. Prieš pat vestuves jaunasis baigė studijas ir įsigijo vaistininko specialybę. Jungtuvės įvyko lietuvių šventovėje, vestuvinės vaišės — jaunojo tėvelių namuose.

Italija

VISUOTINIS ITALIJOS LIETUVIŲ KUNIGŲ SĄJUNGOS susirinkimas įvyko vasario 1 d. Romoje. Išsamų pranešimą apie savo lankymąsi Lietuvoje padarė prel. P. Celiešius. Vyskupas A. Deksnys ir prel. L. Tulaba painformavo apie III pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Brazilijoje, kuriame abu dalyvavo. Be to, buvo svarstomi būdai, kaip greičiau ir plačiau būtų galima painformuoti svetimuosius apie žmogaus teisių varžymus ir religijos persekiojimus Lietuvoje.

Prancūzija

ITALŲ KATALIKŲ MISIJOS PATALPOSE Paryžiaus bei apylinkių lietuviai paminėjo Vasario 16. Šventė pradėta specialiomis pamaldomis už Lietuvos laisvę, užbaigta Prancūzijos LB valdybos suorganizuota programa. Minėjime pagrindiniu kalbėtoju buvo Prancūzų-Baltiečių Draugijos pirm. G. de la Tournelle. Jaunimo vardu žodį tarė J. C. Mončys. Dail. Ž. Mikšys skaitė Lietuvos nepriklausomybės akto signatarų pasisakymus. Meninę dalį atliko smuikininkas A. Draugelis ir skaitovė S. Kondrataitė, pateikusi pluoštą lietuvių poezijos. Po minėjimo įvyko vaišės.

Vokietija

LIETUVIŲ LIUTERONŲ EVANGELIKŲ BENDRIJOS kunigų bei darbuotojų suvažiavimas įvyko sausio 8 d. Annaberge. Tai buvo pirmas toks bandymas po 35 metų, bet jo nepavyko pilnai įgyvendinti dėl senatvės, ligų bei kitų priežasčių. Suvažiavime dalyvavo: senjoras kun. A. Keleris iš Bremeno, vicesenjoras kun. J. Urdzė iš Annabergo, dijakonas Fr. Skėrys iš Mannheimo, kun. dr. G. Vagneris iš Wietze, dekanas J. Gunga iš Lippstadto, kun. Mikas Klumbys iš Bartrupo, kun. Martynas Klumbys iš Bensheimo ir kun. R. Vymeris iš Bad Oeyhauseno. Suvažiaviman jie buvo atsivežę ir savo šeimų narius.

Mažas kupstas didelį vežimą verčia

Profesoriaus Juozo Ereto — lietuviško šveicaro mintys apie tremtį, mažąsias tautas ir būsimą Lietuvą

A. KALNIUS

Gal dėlto, kad pasauly tiek daug skausmo ir ašarų, lėbavimo ir moralinio išdykumo bei dvasinės tuštumos, iš tolo atklydęs šiltas žodis apstulbusį žmogų atgaivina, nuramina ir širdyje užkuria vilties ugnelę. O mus džiugina dar ir tai, kad šitą atgaivos bangą atridina iš tolimų Alpių papėdės, iš laisvei ir žmoniškumui prisiekusio krašto — puošniosios Šveicarijos žmogus, nuo pat jaunystės besigrumiąs su tamsos jėgomis. Jo vardo pasakyti nereikia, nes, užsiminus apie Šveicariją, beveik kiekvienam lietuviui aišku, jog čia turimas galvoje Juozas Eretas.

* * *

Taigi ir vėl šių skirsnelių autoriui atiteko maloni pareiga perskaityti prof. J. Ereto paskutinę knygą "Išeivijos klausimais" ir pasidalinti įspūdžiais su šio laikraščio skaitytojais. Tiesa, dėl šios pareigos teko šiek tiek susiremti su redaktorium. Jis, mat, man buvo numatęs labai storą knygą, bet savo nelaimei prasitarė, jog turįs ir tokią mažą knygelę, parašytą Juozo Ereto. "Juozo Ereto?! Tai duokit man ją". Mat, aš jau iš seno žinojau, kad profesoriaus plonos knygelės savo minčių ir idėjų apimtimi yra storesnės už daugelį storų knygų, kartu sudėjus. O be to, man nereikės šios knygelės nė recenzuoti, nes prof. J. Eretas yra toksai autorius, kuris savo raštus pats išrecenzuoja, idant eiliniam kareiviui nereiktų pakelti balso prieš generolą.

* * *

Kaip ši knyga atsirado, autorius pasako savo pratartyje. Tai yra straipsnių rinkinys tremties problemomis, kadaise panaudotų paskaitoms ar patekusių į periodinę spaudą, kuri yra nugrimzdusi užmarštin. Profesoriaus draugai, pagailėję jo išganingų pastangų, pasiūlė juos išleisti atskira knyga. Jis taip ir padarė: atrinko tris, o Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija įamžino šioje knygoje.

I

Taigi, kokios tremties problemos čionai yra sprendžiamos? Pirmiausia autorius klausia: "Tremtis — prakeikimas ar uždavinys?" Jis pats į jį ir atsako.

Žinoma, jis tremtį, kaip ir mūsų dauguma, supranta kaip sopulį, kurį reikia iškentėti, kaip nelaimę, kurią reikia pakelti, kaip netekimą, kurį reikia apraudoti. Šia prasme tremtis gali atrodyti kaip prakeikimas, arba, švelniau tariant, kaip bausmė. Betgi autorius atsakymo į šį klausimą jieško, žvilgčiodamas iš augštesnės pakopos. Jis jį randa ir tai kitokį. Šis jo atsakymas yra prasmingesnis, raminantis, viltingas. Jis sako, kad tremtis yra eilinis reiškinys. Nes istorijoje esą žinoma nemaža tremties faktų, kai ne tik pavienis žmogus, bet net ištisos gentys ir bendruomenės išvyko svetur jieškoti laimės savo asmeniškai buičiai pagerinti ar laisvės savo gyvenimo principams vykdyti. Pagaliau net ir gyvenimas savo pavergtame krašte yra ne kas kita, o tremtis. Vergijoje gyvenąs yra ištremtas iš savo aš, nes jie negali ugdyti savo asmenybės, siekti savo idealų ir net už juos kovoti. Gi žmogus, savanoriškai pasirinkęs tremtį, vyksta į nežinomus tolius įprasminti savo gyvenimo arba pasirinkti kareivio dalios kovoje už savo tėvų, brolių ir seserų laisvę bei gerovę.

* * *

Jieškodamas dar daugiau prasmės motyvų tremties gyvenime, autorius kreipia ypatingą dėmesį į tremtinio kūrybinę mintį, jos polėkius ir ryžtą. Turint galvoje, kad kultūra yra kūrybos vaisius, tai didelėm ir išdidžiom tautom dažniausiai sunkoka šį vaisių prinokinti dėlei savo grobuoniškų užmačių, kurioms įvykdyti skiria savo laiką. Gi mažosioms kultūra gali tapti ginklu, kurio prisibijo net milžinai. Čia autorius kaip pavyzdį pateikia Šveicariją, kurios laisvės nedrįso net įdrėksti nė išalkusio grobonies nagai. Žinoma, kas išdrįs išversti fakelus iš Alpių papėdės, kurių šviesa siekė net Lietuvos žemę! Nebent tik kūjis bolševiko rankose, kurios geba daužyti kryžius ir kultūros paminklus savo pavergtų tautų plotuose.

Autorius tačiau neranda motyvų, kodėl mūsų tremtis negalėtų būti kūrybiška. Atvirkščiai, mums galima ir būtina kurti, nes jis mūsų tremtyje įžvelgia mistinę paskirtį. Pastebėjęs, kad beveik visi mūsų šviesūs protai atsidūrė tremtyje, jisai klausia: "Taigi, ar tik ne pati Apvaizda ją (tremtį) sudarė, skirdama jai svetur tą darbą, kurio Lietuvoje pasilikę negali dirbti?"

Šis mistiškas mūsų tremties charakteris neturėtų būti panaudotas lėbavimui, smaguriavimui ar kitiems lengviems ir nereikšmingiems polinkiams. Esą reikia sutirštinti kūrybinę atmosferą, "nes tik iš stiprios įtampos šoka žaibai". Ir iš tikrųjų, ką tremties inteligentas būtų galėjęs nuveikti rusiškos vergijos aplinkoj, iš kurios keliai veda į kalėjimą arba kapus?

* * *

Kadangi kūrybos, o ypač literatūrinių ir mokslinių vertybių, svarbiausia priemonė yra kalba, ir tai tik gimtoji kalba, dėlto autorius visu savo nuoširdumu ir rekomenduoja tik ja naudotis, nes "prabilti svetima kalba reiškia prabilti ne savo siela, o tik savo liežuviu".

* * *

Turėdamas galvoje mistinę mūsų emigracijos paskirtį ir netikėdamas tremties prakeikimu, autorius pirmąjį savo straipsnį baigia: "Dėl to mes visus sunkumus nešame be aimanų, juk žinome, kad gale šio kryžiaus kelio ne tiek gresia Golgota, kiek žavi prisikėlimas".

II

Pirmame straipsnyje kalbėjęs apie kūrybinių jėgų ir tremties teikiamų kūrybinių galimybių panaudojimą kultūros lobiams krauti, antrame straipsnyje autorius su skaitytojais aiškinasi tautinės kultūros reikšmę. Jis kultūrą supranta kaip didžiausią tautos turtą. Jis, žinoma, neneigia tautos valstybingumo, apsirūpinimo duona ir laisvės apsauga, bet visa tai, ypač medžiaginės vertybės, yra tik sąlygos kultūrai tarpti. "Ne kas kita, o kultūra sudaro tautos nevystančią garbę", yra autoriaus įsitikinimas, suteikiantis kultūrai vyraujančią reikšmę. Štai dėlko kurti ir didinti kultūrinį krūvį yra pats pagrindinis tremties uždavinys.

Žinoma, su tokia prielaida gali nesutikti mūsų politiniai vairuotojai, visuomenės veikėjai, medžiaginių išteklių telkėjai ir pan. Profesorius šioje vietoje apie tai nekalba ir jokių palyginimų nedaro, nes, matyti, tai yra jau kita tema. Betgi jis nė vienos kitos darbo plotmės ir nesiaurina. Nes savaime aišku, jog visų darbų pastangos viena kitą papildo ir palaiko. Be laisvės, dėl kurios kovoja mūsų politiniai veiksniai, be visuomeninės veiklos ir be medžiaginio pagrindo šlubuos ir mūsų kūrybinis potencialas, o kartu nubluks ir kultūrinis spindėjimas. Čia autorius veikiau nurodo į kultūrinių išteklių galią, kuri mažąsias tautas padaro didžiųjų tautų viršūnėmis. Nes kuri didžioji tauta gali prilygti senovės graikams? O ir mūsų mažutė tauta ar ne auksu spindi šalia purvino rusiško bato? Juk turbūt neveltui vienas anglų kultūrininkas prasitarė, kad septyni (?) geri rusų rašytojai dar nereiškia augštos jų tautos kultūros.

Ir iš tikrųjų, ar tik ne dėlto didžiosios tautos pirmiau tykoja praryti ir anuliuoti mažųjų kultūrą, idant paskui būtų lengviau suviršininti pačią tautą. Kultūriniai ginklai Lietuvoje jau gerokai apdilę. Dar veiksmingi beliko religiniai, kurie priešą iš proto varo.

Dėlto profesorius ir perša bei raginte ragina įtempti tremtinių kūrybines jėgas ir statyti nesugriaunamas kultūros pilis, kurių bokštų nepasiektų priešų ereliai ir nesudaužytų kūjų dūžiai.

Tai yra gili įžvalga, kuri galbūt turėjo įtakos nevienam ir iš mūsų tremties kultūrininkų, reikalaujančių kultūrinio darbo suintensyvinimo ir kultūrinių vertybių pakėlimo į augštesnį laipsnį.

* * *

Betgi J. Eretas žvelgia i kultūrą ne bendru žvilgsniu. Jis ją seikėja, apsvarsto ir išpusto pelus, jieškodamas jai idėjinio pagrindo, atseit, kokia šviesa ji turi suspindėti. Pirmiausia jis atsieja sovietų dialektinį bei istorinį materializmą, kuris "slepia savyje mirties sėklą". Ne, tokia kultūros forma ne mums. Kultūros kūrėjai, siūlydami savo produktą ant durtuvų galų, ilgainiui patys pasismeigia.

O kaip su humanizmu? Juk jis dabar labai populiarus. Nes argi ne žmogus yra pati didžiausia vertybė šioje planetoje? Autorius ją atmeta. Ši idėja netinka krikščioniui, nes verčia nuo sosto Kūrėją ir jo vieton sodina žmogų, tarytum žmogus sugebėtų paimti į savo rankas visatos vadeles ir laimingai ją vairuoti begalinėse erdvėse.

Tai kas dar beliko? Gal kas pasakys — pragmatizmas, kurio filosofija yra grindžiama daiktų verte. Juk tai, kas yra vertinga, naudinga ir ypač apčiuopiama bei jaučiama, yra tiesa. Šios filosofijos įtakoje esame mes, Amerikos kraštų gyventojai, nes Amerika yra šios srovės tėvynė.

Idėja, rodos, graži, o ir gyventi Amerikoje ne taip bloga, bet profesoriui ir ji ne prie širdies. Mat, ši filosofija praeina pro metafizinį pasaulį, lyg jo visiškai nebūtų. O jis, autorius, gėrisi žmonių gimine, kad ji yra tokia didi, pasiekusi epochinių laimėjimų, bet visdėlto virš jos dar yra Dievas, ją sukūręs ir palaikąs. Ir iš tikrųjų argi žmogus, pažvelgęs į mirties angelą, gali įsakyti: šalin nuo manęs, egzekutoriau, tavo pareigos jau pasibaigė, dabar aš pats esu savo gyvybės viešpats?

Taigi, reikia, jieškoti stipresnių idėjų savo požiūriams pagrįsti. Autoriui tai ne problema. Jo sąmonėje jau nuo seno plazda **krikščioniškojo humanizmo** idealai, apimą "Dievą ir žmogų, transcendentinį pasaulį ir žemę". Jis netraktuoja šios žemės, kaip "ašarų pakalnės", o žiūri, kaip į pasaulio garbę, spindinčią šalia Dievo garbės. Savo pažiūrą jis grindžia ne tik savo dvasiniais polėkiais, bet ir kitų žymių kultūrininkų nuomonėmis. Kaip pavyzdį jis skaitytojui pateikia vieno anglo istoriografo mintį: "Mūsų žemė nėra kažkokia vieta dvasios lavyboms, vykstančioms kažkur anapus Dievo karalystės ribų. Ji iš tikrųjų yra viena tos karalystės provincijų, apimanti savyje visas tas absoliutiškas vertybes, kuriomis pasižymi ir kitos jos dalys".

Štai dėlko autorius deda krikščioniškąjį humanizmą į mūsų tautinės kultūros pamatus.

Betgi krikščionišką humanizmą tiktai suvokti permaža. Jį reikia ir įgyvendinti, o mūsų atveju jam reikia duoti dar ir tautinį atspalvį, nes kultūra juk negali būti vienaspalvė. Tačiau čia profesoriui kyla klausimas, "ar emigrantai tam darbui pajėgūs?" Atsakydamas į klausimą, jis sumini sunkumus, bet prieš juos pastato tautinį atsakingumą. Ten, kur yra atsakingumas, ten sunkumai nugalimi. Nes sunkumai ir yra tam, kad jie būtų nugalimi. Su jais nekovoti reiškia gėdingai mirti. Čia profesorius nurodo į kovojančių tautų pavyzdžius: žydus, airius, armėnus, mūsų senovės žemaičius. O pagaliau ir Lietuva ar nutautėjo, išbuvusi 123 metus rusų vergijoj?

Čia autorius dar kartą sustoja ties kalba, kaip tautinės gyvybės ženklu. Jis, išaugštinęs lietuvių kalbos reikšminguosius savitumus, atmeta kaikieno manymą, kad kalbos pakeitimas esąs tik formalinis veiksmas. Ne, jam tai yra tautinė savižudystė. Kas kuria svetima kalba literatūros veikalą, jis skriaudžia literatūrą aplamai, nes, kurdamas sava kalba, jis "gali pirmauti", gi svetima kalba — "tik bernauti".

Iš šių eilučių skaitytojui gali atrodyti, kad profesorius yra tik vienos krypties bėgikas. O ne, o ne! Čia jisai mums tiktai nurodė kelią, kuriuo eidami privalome tapti kitų partneriais, bet ne vergais. Būti partneriu yra visų mūsų uždavinys. Atvirkščiai — jis siūlo nebūti pasipūtusiais ir išdidžiais, kaip kalakutai, o priimti iš kitų visa, kas gražu ir vertinga, ir visa tai, išsijojus per lietuvišką rėtį, įsileisti į lietuviškos kultūros rūmą. Kiekvienu atveju nereikia atsiriboti nuo kitų ir užsidaryti savame kiaute, nes nuskurdintume save ir nepraturtintume kitų.

Savo pastarajai tezei pagrįsti autorius vėl nurodo visą eilę pavyzdžių, kur tremtyje nereikia net emigrantinės masės, o užtenka tik vieno žmogaus, sužibusio dvasiniame žvaigždyne, kad padarytų garbę ne tik sau, ne tik savo tautai, bet ir žmonijai. Taigi, jis ragina ryžtis, nes pasiryžėliui tremtis "tėra kitas vardas tėvynei". (Bus daugiau)

Prof. Juozas Eretas savo paskaitomis, straipsniais ir knygomis informuoja pasaulį apie sovietinę Lietuvos okupaciją
Nuotr. V. Maželio

"Čigonų baronas" Kalifornijoje

J. KUPRIONIS

Lietuviškasis kūrybinis pajėgumas buvo gražiai pademonstruotas Los Angeles mieste sausio 31 ir vasario 1 d.d. pastatymu Johann Strauss 3 v. operetės "Čigonų baronas". Veikalas, tiesa, nėra lietuviškas kūrinys: kaip muzikinis dalykas ir turiniu narpliojantis bendras žmogiškosios prigimties problemas yra universalus. Pagrindinė veikalo mintis: tėvas pažada išleisti dukterį už jo parinkto vyro, nors duktė slaptai turi išsirinkusi savąjį. Ir taip gyvenimiškų priešingybių pynė linksmomis ir tragiškomis formomis narpliojama per visą veikalą.

Pastatymas buvo plačios apimties, pareikalavęs didelio meno jėgų sutelkimo ir įtempto darbo. Los Angeles lietuvių kolonija kūrybingomis meno pajėgomis gana gausiai apdovanota. Tad ir didesnio muzikinio veikalo pastatymui jėgų susiranda nesunkiai, netgi visų nepanaudojant. Taip pat ir entuziazmo nestinga. Šiam pastatymui suburtoj grupėj dalyvavo šie solistai: Birutė ir Rimtautas Dabšiai, Janina Čekanauskienė, Antanas Pavasaris, Liucija Zaikienė, Inga Tumienė, Rita Ringytė, Jonas Petronis, Antanas Polikaitis ir Bronius Seliukas. Sudarytas specialus choras 20 balsingų dainininkų. Solo šokėja — Ramona Alseikaitė. Būrys čigonų, kaimiečių, vaikų. Be to, net 33 asmenų orkestras. Iš viso apie 80 asmenų. Laimingas atvejis buvo su orkestru. Samdant tiek asmenų, būtų tekę bristi į tūkstantines išlaidas. Tad pradžioj planuota sudaryti nedidelį, kelių muzikų orkestrėlį. Rengėjai kreipėsi į Raimondą Mickų, Burbank — San Fernando jaunimo simfoninio orkestro narį, kviesdami jį prisidėti prie tokio orkestrėlio. Jis ne tik mielai sutiko, bet dar "pasiprašė", ar negalėtų pasikviesti ir savo draugų. Rengėjams to tik ir reikėjo. Ir taip Raimondas pasikvietė jų net per 30. Jūratė Raulinaitytė groja čelo kitame orkestre. Ir ji prisidėjo. Patyręs apie tokį reikalą, minėto orkestro vedėjas prof. dr. Thomas Osborn (tai rodo orkestro pajėgumą) ir susipažinęs su veikalu, kuris jam labai patiko, taip pat įsijungė į darbą. Pats išmoko didžiąją dalį teksto jam svetima kalba, lietuviškai, ir labai vykusiai — meistriškai dirigavo orkestrui ir solistų bei choro įstojimams. Pastatymas pavyko impozantiškai.

Solistų ir choro paruošimą atliko komp. Ona Metrikienė, talkinama pianistės Raimondos Apeikytės. Režisūra — Algimanto Žemaitaičio. Dekoracijas sukūrė Povilas Jasiukonis. Specialūs kostiumai buvo nuomoti, kiti vietos sumanių dekoratorių pritaikyti. Krito į akis tai, kad bendrame drabužių fone lyg ir trūko čigoniškumui tipingų raudonų spalvų. Kai dabar Lietuva yra skandinama raudonų liepsnų vėliavų jūroje, tai laisvėje gyvenantys lietuviai, matyt, jau sąmoningai raudonų spalvų bodisi. Per abu spetkaklius 1,000 vietų turinti Nekaltosios Širdies kolegijos salė buvo pilnutėlė. Toks tautiečių susidomėjimas buvo gražus moralinis atpildas dirbusiems, juoba, kad visi šio iškilaus pastatymo dalyviai prie šio paruošimo atėjo "no žagrės". Tai reiškia — nė vienas jų nėra iš to duoną valgantis arba profesionalas. Visi užsiėmę savu kasdieniniu darbu, tarnybomis ir įvairiomis pareigomis. Jie turėjo spausti atliekamas valandas, išnaudoti vakarus, šventadienius, suvažiuoti iš tolimų vietovių. Lėšomis pastatymą gražiai parėmė eilė verslininkų. Tai rodo, kad šie žmonės savo darbo vaisius skiria ne vien sau, bet ir lietuviškajam reikalui. Jų pavardės ažymėtos gražiai išleistoje spektaklio programoje.

Žiūri žmogus i tokį didelį darbą, gėriesi ir didžiuojiesi, kad mūsų pajėgumas yra toks didelis. Gaila tik, kad toks gražus ir didelis darbas turi baigtis trumpu švystelėjimu. Dukart pastačius, tenka su veikalu atsisveikinti. O su tokiu gražiu dalyku tikrai vertėtų pasirodyti ir kitose kolonijose — Čikagoj, Toronte, Klevelande ir kitur. Los Angeles lietuviams tai buvo didelė dvasinė atgaiva.

Atsiųsta paminėti

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA, II tomas, 1974-75 m., 414 psl. Viršelis ir iliustracijos seselės Mercedes. Išleido 1975 m. L. K. Religinės Šalpos Rėmėjai, 6825 So. Talman Ave., Ill. 60629, USA. Tiražas — 5.000 egz. Kaina: minkštais viršeliais — $3.50, kietais — $5.

A. D. Kizlys Kizlaitis, KAS UGDO IR KAS ŽLUGDO TAUTĄ? 18 psl. atspaudas iš "Naujienų". Čikaga, 1975 m.

Janina Narūnė, VAIKYSTĖ. Autobiografiniai atsiminimai. Kalbą taisė Leonardas Žitkevičius. 164 psl. minkštais viršeliais. Kaina $5. Leidėjas nepažymėtas. Spaudė 1975 m. pranciškonų spaustuvė Brooklyne, N.Y.

Vladė Butkienė-Čekonytė, IŠMARGINTA DROBĖ. Poezija. Iliustravo V. Butkienė. 94 psl. minkštais viršeliais. Išleido 1975 m. draugijos "Viltis" leidykla, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA. Kaina $3.50.

Jonas Augustaitis, V. VARDYS IR ŠOVA APIE RAŠTIKIO ATSIMINIMUS. Čikaga, 1975 m. Atspaudas iš 1974 m. spalio 15 — lapkričio 9 "Naujienų" laidų. 33 psl. Kaina nepažymėta.

Ged. C. Stanaitis, KODĖL NEPARAŠYTA LIETUVOS ISTORIJA? Čikaga, 1975 m. Atspaudas iš nenurodyto laikraščio.

Josemaria Escriva de Balaguer, KELIAS. Išleido 1975 m. Otium leidykla Buenos Aires mieste, Argentinoje. Mažo formato, 260 psl. Surinko ir spaudai paruošė dvisavaitraščio "Laikas" spaustuvė, Mendoza 2280, Avellaneda, Argentina.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DRAMOS AKTORĖ ALDONA ERETAITĖ-LANGE po sunkios ligos ir penkių operacijų mirė vasario 12 d. Bielefelde, V. Vokietijoje. Velionė, prof. Juozo ir Onos Eretų vyr. dukra, buvo gimusi 1928 m. kovo 13 d. Kaune. Ten lankė Šv. Kryžiaus seselių mokyklą, Šakiuose "Žiburio" gimnaziją. 1941 m. ankstyvą pavasarį su tėvais išvyko į Šveicariją. Vidurinį mokslą tęsė Bazelyje, įstojo į Zuericho teatro dramos studiją, kur aktorės diplomą gavo 1949 m. Pirmuosius sceninius žingsnius žengė 1949-51 m. Zuericho teatre. Vėliau, persikėlusi į V. Vokietiją, dirbo Mannnheimo, Goettingeno, Kielio ir Bielefeldo dramos teatruose. Buvo sukūrusi daug dėmesio vertų vaidmenų, jų tarpe Margaritą Goethe's "Fauste", nebylę Kotryną B. Brechto "Motušėj Kuraž", Joaną G. Hauptmanno "Žiurkėse", Mortą A. Camus "Nesusipratime". Velionė taipgi dalyvavo ir išeivijos lietuvių kultūrinėje veikloje. 1964 m. XI-tojoje Europos lietuvių studijų savaitėje, minėjusioje K. Donelaičio 250 metų gimimo sukaktį, skaitė jo "Metų" ištraukas, o XV savaitę 1968 m. praturtino poezijos rečitaliu "Nuo Maironio iki Brazdžionio". Šį rečitalį tais pačiais metais pakartojo ir Čikagoje, kur jai teko būti III tautinių šokių šventės pranešėja. Palaidota vasario 16 d. Bazelio kapinėse, Šveicarijoje, bendrame kape su 1954 m. mirusia motina Ona Jakaityte-Eretiene.

PROF. STEPONO KAIRIO paminklo konkursas pratęsiamas iki š. m. gegužės 1 d. Konkursą yra paskelbusi Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos centro valdyba, susitarusi su vykdomuoju komitetu paminklui statyti. Laimėtojams bus paskirtos $500 ir $150 premijos. Dėl konkurso bei projekto taisyklių ir prof. S. Kairio biografinių duomenų prašoma kreiptis į PLIAS centro valdybos narį inž. Bronių Masioką, 6033 N. Sheridan Rd. 44 M, Chicago, Ill. 60660, USA. Tel. 312-271-4333.

KLEVELANDO LIAUDIES MENO DRAUGIJA ir dienraštis "Cleveland Press" JAV nepriklausomybės sukakties proga vasario 29 d. rengia tautybių festivalį, kurio programos vadovu yra pakviestas Liudas Sagys. Festivalyje dalyvaus 24-rių etninių grupių šokėjai, muzikantai ir dainininkai. Visas šias grupes "Grandinėlės" vadovui L. Sagiui teks sujungti į vieną baigminę sceną, simbolizuojančią visų tautybių įnašą Amerikai. Po šio reginio L. Sagio ir "Grandinėlės" laukia išvyka į Čikagą. Kovo 27 d. "Grandinėlė" ten atliks naują lietuviškų liaudies šokių programą, pasipuošusi nauja apranga.

ČIKAGOS JAUNIMO CENTRE "Margutis" surengė smuikininkų Danos Pomerancaitės-Mazurkevič ir Jurijaus Mazurkevič, vyro ir žmonos, koncertą. Programon jiedu buvo įtraukę kompozitorių J. M. Leclair, L. Spohr, A. Vivaldi, S. Prokopjevo sonatas bei duetus smuikams, ilgesnį ispano smuikininko bei kompoz. Pablo de Sarasate kūrinį "Navarra". D. Pomerancaitė atliko ir mūsų kompoz. B. Dvariono "Elegiją". Ji yra Kipro ir Elenos Petrauskų augintinė, išgelbėta iš geto vokiečių okupacijos metais, baigusi Vilniaus ir Maskvos konservatorijas. Su savo vyru ukrainiečiu J. Mazurkevič susipažino dirbdama Kievo konservatorijoje. Dėl D. Pomerancaitės žydiškos kilmės jiems pavyko gauti leidimą išvykti į Vakarus. Šiuo metu jie gyvena Kanadoje, Toronte, ir dirba Londono, Ont., universiteto muzikiniame skyriuje.

ČIURLIONIO DARBŲ SKAIDRES, rodytas M. K. Čiurlionio minėjime Čikagos dabartinio meno muzėjuje, galės įsigyti laisvojo pasaulio lietuviai. Jų numatoma pagaminti didesnį skaičių. Kurie nori gauti šį skaidrių rinkinį, kreipiasi šiuo adresu: Čiurlionio darbų skaidrės, 6721 So. Rockwell, Chicago, Ill. 60629, USA.

SOL. BIRUTĖ O. ALEKSAITĖ, prieš porą metų Bostonan atvykusi Lenkijos lietuvaitė, dalyvavo lietuvių rengiamuose koncertuose ir gilino dainavimo studijas N. Anglijos konservatorijoje. Studijas ji šiemet baigs magistro laipsniu. Baigminis jos rečitalis įvyks konservatorijos salėje kovo 14 d.

AKTORĖ LAIMA RASTENYTĖ-LAPINSKIENĖ aktyviai reiškiasi ne tik Čikagos lietuvių, bet ir amerikiečių teatrinėje veikloje. Geriausiems Čikagos teatrų pastatymams bei aktoriams kasmet yra skiriamos Joseph Jefferson dramos premijos. Į 1975 m. teatrinio sezono premijų kandidatų sąrašą yra įtraukta ir L. Rastenytė-Lapinskienė. Jos pavardė paskelbta keturių geriausiomis aktorėmis pasiūlytųjų sąraše. Šio neeilinio pripažinimo L. Rastenytė-Lapinskienė susilaukė už Susan vaidmens atlikimą D. Rabe veikale "In the Boom Boom Room", vaidintame Jane Adams Hull House teatre. Geriausią aktorę atrinks vertintojai.

VEIKALAS VOKIEČIŲ KALBA apie M. K. Čiurlionį gaunamas šiuo adresu: VEB Verlag der Kunst, Dresden, E. Germany; arba: Deutsch-Litauische Gesellschaft E. V., 3000 Hannover 89, Postfach 890 155, W. Germany. Veikalo autorius — Gytis Vaitkūnas, pavadinimas — "Mikalojus Konstantinas Čiurlionis", vertėjas — Edmund Danner, apimtis — 280 psl., kaina — pas leidėją 41DM, per minėtą draugiją 71 DM.

BALIO SRUOGOS 80-tojo gimtadienio proga biržiečiai muzėjininkai ir kraštotyrininkai atidarė nuolatinę jo atminimui skirtą parodą Baibokų kaime, gimtajame rašytojo vienkiemyje. Atsiminimais dalijosi mokytojas B. Stonkus, Kauno universitete klausęs B. Sruogos literatūros paskaitų, lankęs jo teatro seminarus. Vabalninke, kur B. Sruoga žengė piruosius žingsnius į mokslą, žemės ūkio technikumo salėje moksleiviai skaitė jo eilėraščius, laiškų bei atsiminimų ištraukas. Pagrindinį pranešimą apie sukaktuvininką padarė literatūros kritikas A. Šamulionis, šiaulietis aktorius P. Piaulokas minėjimą praturtino "Pajūrio kurorto" ištrauka, poetai V. Rudokas ir M. Karčiauskas — savo eilėraščiais. Atitinkamą žodį tarė Vabalninko B. Sruogos vidurinės mokyklos direktorius B. Kuliešius. Šioje mokykloje yra B. Sruogos muzėjus, kuriam daug medžiagos surinko moksleiviai. Viešojoje Kauno bibliotekoje įvykusiame minėjime kalbėjo B. Sruogos muzėjaus vedėja A. Galnaitytė, jo gyvenimo bei kūrybos kelią nušvietė A. Samulionis. Atsiminimų pluoštą apie susitikimus su B. Sruoga pateikė dramos teatro veteranas V. Sipaitis ir muzėjininkė I. Aleksienė. Programą papildė ištrauka iš dramos "Milžino paunksmė" Vilniaus teatro aktoriai, dainomis — akloji sol. B. Grincevičiūtė. Respublikinė Vilniaus biblioteka B. Sruogos gimimo sukaktį paminėjo specialia paroda. Lankytojai čia turėjo progą susipažinti su pirmaisiais jo rašiniais "Rygos Naujienose", "Aušrinėje", "Laisvoje Mintyje", visomis jo knygomis, darbais literatūros, folkloro ir teatro klausimais. Parodoje taipgi buvo sutelkti kompozitoriaus J. Karnavičiaus, J. Gruodžio, B. Dvariono kūriniai B. Sruogos tekstais, ikonografinė medžiaga, poetų jam skirti eilėraščiai. Teatrinę veiklą išryškino specialus skyrius "Balio Sruogos dramų pastatymai".

LIETUVOS PAMINKLŲ APSAUGOS ir Kraštotyros Draugija Vilniuj surengė metodinę konferenciją "Lietuvių liaudies architektūros paminklai ir jų apsauga". Pranešimus skaitė: istorijos dr. K. Čerbulėnas — "Lietuvių liaudies architektūros reikšmė", prof. K. Šešelgis — "Liaudies architektūros paminklų tyrinėjimas", metodinės kultūros paminklų apsaugos tarybos grupės vadovė E. Pivoriūnienė — "Liaudies architektūros paminklų apskaita", Liaudies buities muzėjaus direktorius V. Stanikūnas — "Dėl kraštotyrininkų bendradarbiavimo su LTSR Liaudies buities muzėjum", Telšių kraštotyros muzėjaus direktorius V. Valatka — "Liaudies buities skyriaus organizavimas Telšių kraštotyros muzėjuje", šiaulietis menotyros kandidatas V. Rimkus — "Šiandieninės liaudies architektūros klausimu".

SOL. BIRUTĖ ALMONAITYTĖ, Vilniaus operos mezzo-sopranas, vilniečiams surengė sėkmingą rečitalį, programai pasirinkdama R. Schumanno vokalinį ciklą "Moters meilė ir gyvenimas", A. Honegerio "Undinių dainą", "Undinių lopšinę", "Antkapį", F. Poulenco "Smuiką", "Linksmą dainą', keletą J. Indros, S. Tanejevo romansų bei dainų, klasikinių operų arijų. Ji yra baigusi Maskvos P. Čaikovskio konservatoriją 1961 m., pasižymi ne tik gerais vokaliniais, bet ir vaidybiniais duomenimis.

ČEKŲ MUZIKOS VAKARO programą vilniečiams atliko simfoninis Vilniaus filharmonijos orkestras, diriguojamas svečio iš Prahos Indrižicho Rohano. Pagrindinis dėmesys šiame koncerte teko čekų klasikams — A. Dvoržako "Karnavalui", B. Smetanos poemų ciklui "Mano tėvynė". Su Maskvos konservatorijos aspirantu Povilu Stravinsku buvo atliktas ir dabartinio čekų kompozitoriaus I. Ržezačio "Koncertas fortepijonui su orkestru nr. 3". Pianistas P. Stravinskas, gražiai pasirodęs pirmaisiais savo koncertais Vilniuje, ir šį kartą klausytojus žavėjo laisva, nesuvaržyta technika, aiškiu kūrinio struktūros supratimu.

RAJONINĮ MENINIO SKAITYMO KONKURSĄ V. Mykolaičio-Putino vidurinėje mokykloje Kapsuke (Marijampolėje) laimėjo G. Miklaševičiūtė iš Kazlų Rūdos. Jis skaitė J. Janonio "Naują rytą" ir Justino Marcinkevičiaus "Skrendančias pušis". Antroji vieta teko V. Mykolaičio-Putino mokyklos atstovei S. Stankevičiūtei, trečioji — II vidurinės mokyklos skaitovei R. Luckutei.

VILNIAUS KOMPOZITORIŲ NAMUOSE surengtoj naujų kūrinių perklausoj F. Bajoro harmonizuotas lietuvių liaudies dainas "Gale tėvo sodo", "Ritaujoja, sesute" atliko sol. A. Daunoras su pianiste G. Ručyte, kompoz. G. Kuprevičiaus ir poeto A. Mikutos vokalinį ciklą "Alsuoti" — sol. S. Rubinovas su kompoz. G. Kuprevičiaus fortepijonine palyda, G. Vanagaitės "Raliavimus" balsui ir birbynei — sol. M. Aleškevičiūtė ir birbynininkas A. Jonušas. Iš juostelės įrašo kompoziotriai susipažino su naująja kompoz. J. Novakausko bei poeto R. Baltrušaičio oratorija-requiem "Nesibelskit, pelenai, į širdį". Šį kūrinį juostelėn įrašė J. Domarko diriguojamas simfoninis filharmonijos orkestras, televizijos ir radijo choras, operos sol. V. Bakas, skaitovai Ž. Valančienė ir P. Stankevičius. Perklausai vadovavo muzikologė O. Narbutienė. **V. Kst.**

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • **Tel. 532-3400**

AKTYVAI — virš 9 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9¼%
Antradieniais	10 - 3	pensijų s-tas	8¼%
Trečiadieniais	uždaryta	taupomąsias - savings s-tas	7½%
Ketvirtadieniais	10 - 7	depozitų - čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9-12	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS nuo šių metų sausio mėnesio vadovauja **"ONTARIO TRUST REAL ESTATE"** įstaigai.

Į jį ir toliau galima kreiptis visais nekilnojamo turto reikalais

Telefonai: 533-4414, 421-8420

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 — 1636 Dundas St. W.

ir **Bloor Autorite Garage,** 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, **Michelin, B. F. Goodrich, Radial** ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC

NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIŽIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 925-7716 Petras Prakas

Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Ar turite sunkumų suprasti ką reiškia gyvybės drauda?

Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- RRSP — registruotą pensijų planą
  - invalidumo pajamas
  - nuosavybių draudą
  - šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas, *2 Carlton St., suite 714*

District Manager *Raštinė: 363-7881*

Canadian Premier Life *Namai: 766-5857*

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. **telefonas 536-5936**

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •

Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

taipgi prisidėjo ir valstybės įsiskolinimas — jo palūkanos. Kritikų nuomone, federacinė vyriausybė, paskelbusi kovą su infliacija, turėjo žymiai daugiau sumažinti savo išlaidas. Naująjį biudžetą finansų ministeris D. Macdonald žada paruošti gegužės mėnesį. Tada paaiškės vyriausybės numatytos biudžetinės pajamos ir, žinoma, neišvengiamas deficitas.

Progresyviųjų konservatorių partija savo ligšioliniam vadui R. Stanfieldui pakeisti turėjo net 12 kandidatų. Daug kam atrodė, kad Otavoje įvykusiame suvažiavime reikės visos eilės pakartotiniu balsavimų, kol pagaliau išryškės du pagrindiniai varžovai. Juos betgi išryškino jau antras balsavimas, o vado klausimą išsprendė ketvirtas. Aršiausia kova vyko tarp buvusio liberalo Claude Wagner ir 36 metų amžiaus žurnalisto Joseph Clark, parlamentan išrinkto 1972 m. Visą laiką pirmavo kvebekietis C. Wagner, kurį tik paskutiniame balsavime 1187: 1122 santykiu įveikė J. Clark. Favoritu laikytas montrealietis advokatas B. Mulroney susilaukė mažiau balsų, negu buvo tikėtasi, bet išsilaikė III vietoje iki paskutinio momento. Jo šalininkų pasiskirstymas tarp J. Clarko ir C. Wagnerio išsprendė vado klausimą. Bene skaudžiausia nesėkmė ištiko iš liberalų pas konservatorius perėjusį P. Hellyerį. Atrodo, jam pakenkė suvažiavime pasakyta kalba, kurioje jis pasmerkė raudonuosius konservatorius ir žadėjo remtis partijos centru. Naujasis konservatorių vadas J. Clark yra pasisakęs už mirties bausmės panaikinimą, prieš valdžios tarnautojų streikus, perdideles federacinės vyriausybės išlaidas.

Ontario vyriausybė planuoja suvaržyti socialinės gerovės išmokų įstatymą ir tuo būdu sutaupyti apie $140 milijonų per metus. Socialinės gerovės pašalpas Ontario provincijoje gauna apie 240.000 gyventojų, neturinčių darbo bei kitų pragyvenimo šaltinių. Įstatymo reforma numato pašalpų suvaržymą jaunuoliams iki 18 metų amžiaus, kai jie, neklausydami tėvų, meta mokslą ir pradeda savarankišką gyvenimą. Tokie atvejai dažnai įvyksta dėl jaunuolių susipykimo su tėvais. Visi pašalpų gavėjai, fiziškai pajėgūs dirbti, negalės atsisakyti jiems pasiūlyto darbo, nors uždarbis būtų mažesnis už anksčiau turėtą darbą ar net minimalus, valdžios nustatytas. Pagrindinis reformos tikslas — pašalinti iš pašalpos gavėjų eilių tuos asmenis, kurie iš viso nenori dirbti.

Augščiausiasis Ontario teismas atšaukė Toronto paštininkų unijos 500 narių suspendavimą už grįžimą darban streiko metu. Šis sprendimas buvo padarytas prieš šio unijos skyriaus narių susirinkimą, kuriame turėjo būti renkami unijos pareigūnai. Pasak teisėjo J. O'Driscoll, tokio suspendavimo be iš ankstinio pranešimo ir bešališkos apklausos neleidžia unijos konstitucija. Trys Toronto paštininkai, dirbusieji streiko metu, bandė kandidatuoti į unijos pareigūnus, bet jų kandidatūra buvo atmesta dėl techninių priežasčių. Tomis neaiškiomis techninėmis priežastimis Toronto paštininkų unijos vadas L. Murphy apėjo augščiausiojo Ontario teismo sprendimą. Vyriausio paštininkų unijos vado J. Davidsono pranešimu, visoje Kanadoje unija yra suspendavusi apie 2.000 paštininkų dėl streiko laužymo.

Kanados pašto ministeris B. Mackasey pranešė, kad paštininkams bus parūpintos naujos uniformos beveik už milijoną dolerių. Jas gaus tie paštininkai, kurie dirba viešuosiuose skyriuose aptarnaudami visuomenę. Kiekvienas jų gaus po du švarkus, šešerius marškinius, keturis kaklaraiščius ir specialų ženkliuką. Pasak B. Mackasey, šia dovana tikimasi sustiprinti paštininkų darbo moralę. Kad kažkas su tais mūsų paštininkais yra netvarkoje, pastaruoju metu liudija vėl sulėtėjusios jų paslaugos, ypač spaudos pristatyme, ir netgi laikraščių numerių pasitaikantys dingimai. Atrodo, kaikurie paštininkai sąmoningai lėtina jau ir taip lėtą savo darbą, nepatenkinti streiko rezultatais. Pašto ministeris B. Mackasey, veikliai reiškęsis prieš streiką bei jo metu, nutilo. Spaudoje nematyti jo pareiškimų paštui pagerinti. Siuntų pristatymas pabrangintas, o rezultatai pablogėjo. Dėl 42 dienas trukusio paštininkų streiko su jo paslaugomis susijusios įmonės atleido iš darbo apie 3.200 darbininkų bei tarnautojų, kurie streiko metu prarado $2,7 milijono atlyginimą. Po streiko nevisi buvo pašaukti į darbovietes dėl darbo sumažėjimo. Draugija, apimanti tokias 183 įmones, skelbia, kad jos streiko metu turėjo $73 milijonus nuostolio. Du trečdaliai įmonių po šio streiko visam laikui prarado daug klientų ir 70% turėtos apyvartos.

SPORTAS

ŽODIS APIE PAPILDYMUS

Broniui Keturakiui nuoširdžiai dėkoju už papildymus, liečiančius rašinį "Baltiečiai sportininkai olimpinėse žaidynėse". Visi papildymai ir patikslinimai skaitytojams padės susidaryti išsamesnį vaizdą apie baltiečius sportininkus. Mano straipsnyje kaikas praleista, pasitaikė klaidų ir susidarė nuomonių skirtumas.. Tad norėčiau pateikti kaikuriuos pasiaiškinimus.

Kalbant apie Estiją, simboliškai paimti kaip vieni pirmųjų laimėtojų aukso ir sidabro medalių 1920 m. olimpiadoje A. Neyland ir A. Schmidt. Kiti laimėtojai paminėti sakinyje "Iš viso olimpinėse žaidynėse iki II D. karo estai laimėjo 6 aukso, 5 sidabro ir 5 bronzos medalius". Čia buvo nepaminėti ne tik estukas Nikolai Stepulov ir maratono bėgikas Juri Lossman, bet ir aukso medalių laimėtojai Edvard Putsep (1924 m. l. imtynės), Osvald Kapp (1928 m. l. imtynės) ir Valdemar Vali (1928 m. g. r. imtynės).

Mano atmintis taip toli nesieka, tačiau, kiek atsimenu, dešimtkovininkas latvis J. Dimza (J. Dimsa — pagal "Olympia 1932) buvo pasaulio pajėgiausių tarpe. Tai patvirtina ir "Olympia 1932" leidinys, aprašydamas jį kaip vieną favoritų. Apie jo pajėgumą skaitytojai gali susidaryti savo nuomonę iš 1932 m. Los Angeles olimpiados pirmos dienos pasekmių: 1. W. Charles, JAV, 4266,20 tšk.; 2. J. Dimsa 4181,14 tšk.; 3. A. Jarvinen, Suom., 4168 tšk.; 4. H. Sievert, Vokiet., 4158,21 tšk.; 5. J. Bausch, JAV, 4029 tšk. Gaila, kad antroji diena J. Dimsai buvo nelaiminga — susižeidęs ir tolimesnių varžybų turėjo pasitraukti. Antroji diena buvo nesėkminga ir kitam favoritui — W. Charles: aukso medalis teko 5-oje vietoje buvusiam J. Bausch 8462,23 tšk., sidabro — A. Jarvinen 8292,48, bronzos — W. Eberle, Vok., 2030,80. W. Charles buvo tik ketvirtas 7985,000.

Minint latvį imtynininką R. Steinbergs, įsivėlė klaida. Turėjo būti Roman Steinberg, estas, 1924 m. g. r. imtynėse vid. svoryje laimėjęs bronzos medalį.

Br. Keturakiui dar kartą dėkoju už pataisymus ir papildymus, liečiančius latvių plaukikų brolio ir sesers J. ir E. Konrads laimėjimus Romos olimpiadoje. **A. Supronas**

VYČIO ŽINIOS

A.a. Česlovas Valiukas mirė vasario 18 d. Tik prieš mėnesį skelbėm padėką už jo auką Vyčio klubui. Žmonai Joanai, dukterims Renatai, Daliai, Vitai ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Visuotinis, metinis klubo susirinkimas įvyks vasario 29 d.., 2 v.p.p, LN karalienės Mortos svetainėje. Bus pranešimai ir renkama klubo valdyba. Narių dalyvavimas būtinas Kviečiami taip pat atsilankyti rėmėjai ir jaun. sportininkų tėvai.

Stalo teniso pratybų programa šiuo metu yra labai plati. Vykdomos komandinės varžybos, kuriose dalyvauja 5 komandos. Žaidėjai suskirstyti į A ir B grupes. Bus pradėtas individualus tarpusavio turnyras. Taip pat manoma dalyvauti vietiniuose turnyruose. Komandinių varžybų padėtis mažai tepasikeitė; pirmauja Žirgai 3-0 (P. Tutlys, E. Augaitis), 2. Vyčiai 2-1 (K. ir V. Baneliai) ir 3. Lapės 2-2 (L. Janušauskaitė, A. Sinkevičiūtė). Individualinė šio turnyro padėtis: 1. P. Tutlys 6-0, 2. L. Janušauskaitė 5-1, 3. K. Banelis 4-2, 4. E. Augaitis 4-2, 5. J. Karpis 3-3.

G. Nešukaitytė dalyvavo Ontario žiemos žaidynėse Sault Ste. Marie. Komandinėse varžybose Glorija atstovavo vidurinei Ontario daliai. Laimėjo visus komandinius susitikimus, individualines varžybas ir kartu aukso medalį.

Jaun. krepšininkai pakviesti į St. Chris rengiamą kviestų komandų krepšinio turnyrą kovo 6 d. Ryerson ir G. Brown mokyklose. Numatoma dalyvauti keliose grupėse.

Jauniai D (12) CYO pirmenybėse vėl pralaimėjo St. Chris komandai 15:25. Žaidė: A. Balsys 6, G. Grabauskas 5, R. Karpis 2, P. Karpis, S. ir J. Namikai, A. Saplys 2.

Jauniai C (14) tose pačiose pirmenybėse nugalėjo St. Chris 24:19. Šį kartą vytiečiai geriau sužaidė komandiniu požiūriu, stengdamiesi pralaužti priešo gynimą pasuotėmis. Žaidė: V. Grabauskas 6, J. Karpis 2, J. Zenkevičius 2, A. Radzevičius 12, E. Augaitis, G. Grabauskas 2. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Šv. Mykolo gimnazijoje vasario 7 d. įvyko kviestinis turnyras, kuriame dalyvavo geriausios krepšinio komandos iš 8 gimnazijų. Aušrietis Leonas Rautinšas buvo išrinktas geriausiu krepšininku.

Jaunių krepšinio komanda vasario 8 d. laimėjo prieš latvius 75:44 (38:26). Taškus laimėjo: Sriubiškis 18, V. Stončius 6, St. Stončius ir V. Gataveckas po 12, E. Punkris 10, E. Gataveckas 9 ir V. Raab 8.

Vyrų krepšinio komanda vasario 8 d. žaidė su BO. PEEP komanda. Pradžioje aušriečiai vedė, bet vėliau atsileido ir pirmą puslaikį baigė 45:40. Antrame puslaikyje kartais teko pasispausti, kad priešininkai nelaimėtų. Žaidimą laimėjo aušriečiai 95:82. Žaidė: J. Stonkus 20, L. Rautinšas 17, Underys 16, Nekrošius 14, A. Šlekys 12, A. Kaknevičius ir Punkris po 4, E. Norkus, Bartusevičius, A. Grigonis ir J. Grigonis po 2.

Aušros sporto klubo rėmėjų būrelio steigiamasis susirinkimas įvyko vasario 8 d. Iš dalyvių pasisakymų paaiškėjo, kad būrelis turėtų telkti finansinę paramą sporto klubui nario mokesčiu, parengimų pajamomis ir aukomis. Būrelio nariai, reikalui esant, yra pasiryžę padėti sporto klubui ir techniškuose patarnavimuose. Tą dieną įsiregistravo apie 20 rėmėjų. Valdybon išrinkti: iniciatorius E. Šlekys (pirmininku), Žemaitaitienė, Vl. Simonaitis, Inoc. Jurcevičius, H. Chvedukas ir V. Matulaitis.

Sveikinam naujai išrinktą klubo pirmininką K. Šapočkiną ir linkime sėkmingai vadovauti. Nauja sekretorė — Vanda Plučaitė. Daug metų buvęs pirmininku Algis Nausėdas pasiliko valdyboje. Klubas yra dėkingas jam už atliktą darbą. Valdyboje yra dar Romas Leparskas, Eug. Miežlaiškis ir And. Kaknevičius.

HAMILTONO KOVAS

Draugiškose krepšinio rungtynėse Kovo vyrai nugalėjo Hamiltono bendruomenės žydų centrą 73:61. Žaidė: A. Žilvitis 13, V. Butkevičius 12, A. Grajauskas 12, R. Kybartas 10, V. Stukas 6, V. Lukošius 4, A. Šeštokas 4.

Jaunučiai ir toliau skina laimėjimus CYO pirmenybėse. Jie nugalėjo Šv. Vincento 21:17 ir Šv. Cecilijos 26:4 parapijų komandas. Po šių laimėjimų mūsiškiai pirmauja D klasėje. Žaidė: T. Stanaitis 25, L. Stanaitis 8, R. Bartininkas 6, R. Šulys 8, E. V. Stosiai, E. Bartninikas.

Vasario 8 d. Detroito Kovas šventė savo sidabrinę sukaktį. Krepšinio rungtynėse hamiltoniečiai vyrai nugalėjo bendravardžius Detroite 88:60, o jauniai hamiltoniečiai laimėjo 60:50. Jaunių komandoje žaidė: R. Kybartas 25, R. Antanaitis 7, L. Žilvitis 5, J. Rickus 12, P. Grajauskas 7, R. Budnikas 2, R. Kalvaitis, R. Dūdonis. **K. B.**

Ateitininkų žinios

Ateitininkų stovykla Wasagoje bus liepos 18 — rugpjūčio 1 d.d. Ji bus paskirstyta į jaunučių ir vyr. moksleivių grupes, tad kartu stovyklauti gali nuo 7 iki 18 m. jaunimas. Programa jau pradėta rengti.

Dainavoje vyr. moksleivių stovykla bus birželio 20 — liepos 4 d.d., jaun. moksleivių — liepos 4-18 d.d., sendraugių šeimos savaitė — rugpjūčio 8-15 d.d.

"No greater love" — tai anglų kalbon išversta Nijolės Sadūnaitės kalba okupuotos Lietuvos teisme. Knygelė kainuoja tik 25 ct. ir gaunama parapijų knygynuose. Ateitininkai privalėtų ją paskleisti kanadiečių tarpe, vyr. moksleiviai turėtų ją išdalinti gimnazijose savo mokytojams ir kitiems pažįstamiems.

Skautų veikla

• "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų 25 m. sukaktuvinė iškilminga sueiga įvyks vasario 29 d., 5 v.p.p, Prisikėlimo salėje. Į šią šventę atvyksta LSS seserijos ir LS brolijos vyriausi skautininkai. Skautų-čių tuntai, per 25 metus auklėję šimtus lietuviško jaunimo Baden-Powelio metodu gerais krašto piliečiais, religingais žmonėmis ir savo tėvynę mylinčiais patriotais, šiandien yra verti lietuviškosios visuomenės dėmesio ir ypač moralinės paramos. Todėl visi nuoširdžiai kviečiami bent savo dalyvavimu sueigoje parodyti savo pritarimą bei įvertinimą.

• Kovo 7 d. — Kaziuko mugė Prisikėlimo salėse. Lietuviškai pagamintus pietus pavalgyti dabar nebėra retenybė. Bet papietauti ir kartu skautiška jaunimą paremti tą dieną bus galima tik skautų-čių tėvų komiteto valgykloje, kur bus cepelinai, dešros, kugelis ir kiti skanėstai. Visi kviečiami dalyvauti.

• Jūr. gintarę t.n. A. Abromaitytę ir ps. B. Abromaitienę bei jų šeimos narius užjaučiame, mirus mamytei.

• Užuojauta Renatai, D. ir V. Valiukaitėms, sesei Joanai Valiukienei, netekus mylimo tėvelio ir vyro.

• "Rūtos" dr-vės sueiga — kovo 1 d., 7 v.v., skautų būkle. Dr-vės piešimo konkursą laimėjo: I vietas — I. Balsytė, D. Simonavičiūtė, L. Radzevičiūtė; II v. — L. Staniulytė, M. Šaltmiraitė ir R. Menliauskaitė; III v. — A. Sukauskaitė, J. Totoraitytė ir R. Škėmaitė.

• Mindaugo dr-vės skautų sueiga — kovo 8 d., 7 v.v., Prisikėlimo muzikos studijoje. Egzaminus į I pat. l. išlaikė sl. E. Grybas, į II pat. l. — G. Sendžikas. Draugovėje paskelbtas žiemos iškylos aprašymo konkursas. Rašiniai turi būti įteikti iki kovo 8 d. sueigoje paskelbtomis sąlygomis. Kviečiama visus konkurse dalyvauti.

• Kovo 21 d. savo tarpe turėsime lietuvių skautų pirmūną v.s. P. Jurgėlą, kurio knygos "Lietuviškoji Skautija" pristatymas su koncertu bus Prisikėlimo salėje 6 v.v. **Č. S.**

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

PARDAVIMAI HIGH PARK RAJONE

WASAGA, gražus, atskiras vienaaugštis (back split); 8 kambariai, 3 metų senumo, didžiulis žaidimo kambarys su židiniu, 2 mūriniai garažai, didelis sklypas, graži vieta; prašo apie $30,000 įmokėti.

RUNNYMEDE — ANNETTE, atskiras plytų namas, 10 kambarių per 3 augštus, 4 virtuvės, 3 prausyklos, 4 kambariai pirmame augšte su vonia, namas labai gerame stovyje, $10.000 įmokėti.

WRIGHT — RONCESVALLES, gražus atskiras namas, 10 kambarių, arti Indian Rd., įmokėti apie $10.000.

HIGH PARK, tributis — 14 kambarių per tris augštus, vandeniu šildomas; 2 garažai, arti požeminio ir Lietuvių Namų. Įmokėti apie $25,000.00.

JANE — ANNETTE, pusiau atskiras plytų namas, 6 kambariai pilnai modernizuotas, 2 prausyklos, platus šoninis įvažiavimas; įmokėti tik $5,000.00 savininkas, užpirkęs namą, turi parduoti. Atvira skola.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

AL. GARBENIS — Namų tel. HU 9-1543

STASYS DARGIS — Namų tel. 248-9196

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
9½% už 2 m. term. dep.	
8¾% už 1 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
7½% už taupymo s-tas	9½% už mortgičius
8¼% už pensijų planą	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 12 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 **M6P 1A6**

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** **Lietuviams daroma NUOLAIDA**

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ontario

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

CHOLKAN

R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR

REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

SWANSEA — BLOOR, vos keliolikos metų senumo gražus su balkonais originalus tributis (triplex); garažai su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina — $129.500; atvira skola.

JANE — BLOOR, 5 minutės eiti iki požeminio traukinio stoties; 3 miegamųjų atskiras namas, 2 prausyklos; prašoma kaina $67.500.

KINGSWAY, 2 miegamųjų vienaaugštis, užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu; didelis kiemas; prašoma kaina — $69.900; netoli Bloor.

RUNNYMEDE — BLOOR, 11 kambarių per du augštus, gražus atskiras namas, 3 prausyklos, užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina — $82.500.

SHAVER — BLOOR, 6 kambarių vienaaugštis, puikiai užbaigtas rūsys, su baru etc., 2 prausyklos; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina — $79.000.

Turiu didelį pasirinkimą modernių bendrabutinių (condominium) apartamentų, 2-3 miegamųjų, su dviem prausyklom, balkonais, maudymosi baseinais etc., Swansea ir kitose vakarų Toronto rajonuose; neaugštos kainos; geriau negu nuomoti.

P. KERBERIS,
2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.

Toronto Real Estate Board narys

1055 Bloor Street West

A. (BLUE) BLIŪDŽIUS

Tel.: 534-9246 namų 537-2291

Rezidenciniai — komerciniai — investacijos — mortgičiai — įkainojimas — namų drauda

Trident Real Estate Ltd.

2150 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6S 4V7

Sąžiningas patarnavimas perkant ar parduodant nuosavybę Toronto ir Mississaugos apylinkėje

Vyt. V. Girdauskas

TELEFONAI: įstaigos: 766-9771 namų 270-6075

DAUGIAKULTŪRIŠKUMAS ...VAIKAMS NATŪRALUS DALYKAS

Meilė . . . supratimas . . . gyvenimas . . . ir dalinimasis yra dalykai, kurie vaikams yra savaime suprantami. Tai dalykai, kurie ir sudaro daugiakultūriškumą! Kanadiečiai esame laimingi, kad galime dalintis palikimu, kultūra ir talentais tokios žmonių daugybės. Tuo būdu Kanada stiprėja. Tačiau visa tai priklauso nuo mūsų visų, nes tai savanoriškas dalykas.

Štai keletas būdų, kuriais daugiakultūriškumas padeda jums:

- ☐ Organizacinė ir komunikacinė pagalba per ETNINIŲ GRUPIŲ RYŠINĘ TARNYBĄ
- ☐ Žadinimas mūsų kultūrinio įvairumo sąmonės per KANADIEČIŲ IDENTITETO PROGRAMĄ
- ☐ Patariamasis komitetas nustato gaires ETNINĖM KANADIEČIŲ STUDIJOM
- ☐ Finansavimas paruošimo PRIEMONIŲ MOKYTI NEOFICIALIOM KALBOM
- ☐ Pagalba organizuojantiem DAUGIAKULTŪRIUS CENTRUS
- ☐ Pagalba imigrantams per IMIGRANTŲ INTEGRAVIMO PROGRAMĄ
- ☐ Finansavimas savanoriškų grupių per PAŠALPŲ PROGRAMĄ PROJEKTAMS
- ☐ Paruošimas daugiakalbių filmų per VALSTYBINĘ FILMŲ VADYBĄ
- ☐ Daugiakultūrės istorijos dokumentacija VALSTYBINIAME ŽMOGAUS MUZĖJUJE
- ☐ Suradimas ir saugojimas etnokultūrinės medžiagos VIEŠUOSIUOSE ARCHYVUOSE
- ☐ Įsigijimas knygų neoficialiom kalbom VALSTYBINĖJE BIBLIOTEKOJE

Norintieji pareikšti savo nuomones prašomi rašyti:
Multiculturalism, P.O. Box 366, Station "A", Ottawa, Ont. K1N 8Z9

Hon. John Munro
Minister Responsible for Multiculturalism

L'hon. John Munro
Ministre chargé du multiculturalisme

ŠYPSENOS

Visi — kolegos . . .

Vysk. Gecono Martin, popiežiaus rūmų prefektas, pareiškė, kad popiežius Paulius mėgstąs pajuokauti. Esą jis, sakydamas kalbą grupei sargų, pareiškė, kad šv. Petras esąs vartų saugotojas, o jis — jo įpėdinis. Taigi, jie visi esą kolegos . . .

Skundžiasi . . .

"Komjaunimo Tiesa" skundžiasi, kad net Pedagoginio Instituto studentai, išlaikę penketuku egzaminus apie Markso teorijas, bėga pirmiausia į šventovę ir dėkoja Dievui, kad išlaikė egzaminą . . .

Jonukas ir teta

Jonuk, išlipk iš obels!

— Aš žaidžiu indėnus!

— Ir maži indėnai klauso savo tetų.

— Aš žaidžiu tokį indėną, kuris neturi tetos.

Mokykloje

— Už ką Dievas išvarė iš rojaus Adomą ir Jievą? — klausią kapelionas mažąjį Jonuką.

— Aš manau, kapelione, už tai, kad Dievo obuolius vogė, — atsakė užklaustasis.

Pokalbis

Prezidentas Niksonas pokalbyje su Izraelio premjere Golda Meir:

— Mudviejų užsienio reikalų ministeriai yra žydai. Golda Meir:

— Taip, bet manasis daug geriau kalba angliškai, negu jūsiškis . . .

Parinko **Pr. Alš.**

Rodney, Ontario

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS paskelbimo sukaktis bus paminėta vasario 28 d., 4 v.p.p., Rodney Lietuvių Namuose. Po minėjimo — Užgavėnių pobūvis su lietuviškais skanėstais. Kviečiami visi tautiečiai iš arti ir toli. **Apylinkės valdyba**

Br. Naudžiūnas, gimęs Lietuvoje, užaugęs Sibire (deportuotas), kalintas priverstinio darbo stovyklose ir psichiatrinėse ligoninėse, neseniai buvo išleistas emigruoti pas brolį Kanadoje. Jo pergyvenimai buvo išspausdinti "T. Žiburiuose". Vasario 16 proga jis buvo pakviestas Čikagon, kur jaunimo surengtame Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime pasakė pagrindinę kalbą, aplankė "Draugo" redakciją ir kitas lietuvių institucijas. Šiuo metu jis gyvena Toronte.

Daugiakultūrės Ontario tarybos pirmininku paskirtas dr. George Korey, buvęs Lenkijos diplomatas Rumunijoje ir V. Vokietijoje, dabar — Toronto Ryerson Politechnikos Instituto viceprezidentas. Kanadon atvyko 1951 m. ir čia savo karjerą pradėjo Montrealyje kilimų pardavėju. Prieš dr. Korey paskyrimą minėtosios patariamosios tarybos pirmininku dvejus metus buvo graikų kilmės p. Čekeris iš Sudburio. Apgailėtina, kad daugiakultūrėje Ontario taryboje, turinčioje 25 narius, nėra nė vieno lietuvio. P. Šalovska-Kaveckaitė dirba joje sekretorinį darbą kaip Ontario valdžios tarnautoja.

Mississaugos miesto burmistras dr. M. L. Dobkin vasario 16 d. paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės Diena ir paskelbimo raštą atsiuntė KLB Toronto apylinkės valdybai. Jame sakoma: "Kadangi Kanados Lietuvių Bendruomenė Mississaugoje ir Toronte susirenka šiandieną minėti 58-tosios Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties; kadangi toji sukaktis oficialiai sueina pirmadienį, vasario 16, 1976 m., — aš, Martin L. Dobkin, M.D., Missisaugos miesto burmistras, skelbiu šią dieną Lietuvos Nepriklausomybės Diena Mississaugoje".

Nijolės Sadūnaitės kalba, pasakyta sovietiniame Vilniaus teisme, randa pasaulyje vis didesnį atgarsį. Ji yra išversta į anglų kalbą ir pavadinta "No greater love". Gaunama ir "T. Žiburiuose". Gautas jos didesnis kiekis. Dalis tų knygelių išsiuntinėta angliškai spaudai. Taip pat KLK Centro pastangomis ji bus išsiuntinėta Kanados vyskupams, parlamentarams ir kitiems.

D. Pomerancaitė-Mazurkevič, lankydamasi su savo vyru Juriu Čikagoje, turėjo pokalbį su "Draugo" korespondentu ir pareiškė, kad abu su vyru dėsto muziką ne tik Londono, Ont., universitete, bet ir Montrealio McGill un-te (vadovauja smuiko meisterių klasei). Jiedu koncertavo sausio 23 d. Montrealio un-te. Numatytas koncertas Niujorko Lincoln Centre kovo 6 d. Yra gavę daug kvietimų iš V. Europos.

Vietoj gėlių a.a. Česlovo Valiuko laidotuvėms $20.00 paaukojo "Tėviškės Žiburiams" E. ir V. Puodžiūnai.

Len Platt (Lenartas Plačiakis), žymus futbolo žaidėjas, pakviestas į Br. Kolumbijos "Lions" komandą. Kaip stipendininkas jis studijavo Tulsa universitete, JAV, geologiją. Stipendiją gavo kaip gabus futbolo žaidėjas.

"Latvija - Amerika", Kanados latvių laikraštis 6 nr. išspausdino platų U. Gravos rašinį apie Pasaulio Baltiečių Stantalkos posėdžius Niujorke. Vasario 16 proga šis savaitraštis išspausdino sveikinimą lietuviams, įdėjo dvieju lietuvaičių nuotrauką ir paskelbė Aleksandro Vilks straipsnį "Vitauta viri". Po Vasario 16 šventės "Latvija - Amerika" 8 nr. išspausdino aprašymą apie lietuvių surengtą priėmimą Prisikėlimo salėje ir sekmadienio iškilmes Anapilio salėje. Estų laikraštis "Meie Elu" trumpai prisiminė Vasario 16 šventę, įdėdamas vieną nuotrauką.

TORONTO

"Baltiečių vakaras" (Baltic Evening) Kanados parlamento rūmuose Otavoje įvyks š.m. kovo 10, trečiadienį. Jį rengia Kanados Baltiečių Federacija, globojama specialaus parlamentarų komiteto, kuriam vadovauja sen. P. Yuzyk ir parlamento narys L. Caccia. Numatyta speciali meninė ir kultūrinė programa. Šis vakaras skirtas išryškinti baltiečių įnašui per praėjusius 25-rius metus. Iš Toronto rengiasi važiuoti į šį vakarą grupė baltiečių pareigūnų.

Dr. J. K. Valiūnas, VLIKo pirm., kalbėdamas Toronte Vasario 16 proga, pareiškė:

Brangūs Toronto lietuviai! Mes negalėtume atlikti pagrindinių VLIKo uždavinių be materialinių išteklių. Visi puikiai žinome, kad VLIKo sąmata yra labai maža. Tačiau ir ją išpildyti būtų neįmanoma be jūsų taip stiprios paramos. Toronto miestas ir apylinkė išsiskiria iš visų mūsų išeivijos vietovių supratimu mūsų Lietuvos vadavimo darbo ir procentualiai sutelkia daugiausia aukų Tautos Fondui. Jūsų aukojami pinigai yra naudojami tik patiems būtiniausiams Lietuvos vadavimo reikalams, ir man malonu jums pranešti, kad, pavyzdžiui, ir praėjusiais metais VLIKas neišleido nė vieno cento reprezentacijai.

Jūsų auka Tautos Fondui yra auka kenčiančiai Lietuvai. Ji yra labai įvertinama ir niekuomet nebus pamiršta. Dėkoju jums visiems už mūsų darbo rėmimą ir didžiuojuosi Jumis visais. Nuoširdi padėka TF valdyboms ir jo veikėjams, ypač Toronto atstovybei.

VLIKo vardu pažadu jums — jis darys visa, kas įmanoma šiandien, kad palengvintų okupanto mūsų tautai užkrautą jungą. Mes dirbsime tol, kol Lietuva bus vėl laisva bei nepriklausoma ir kol visi lietuviai džiaugsis pilna laisve brangioj mūsų didvyrių Lietuvoj.

Estijos nepriklausomybės paskelbimo 58-ji sukaktis paminėta vasario 22, 3 v.p.p., Toronto universiteto salėje Convocation Hall. Šventę rengė Toronto estų bendruomenė, pirmininkaujama H. Kova. Lietuvos ir lietuvių vardu estus sveikino gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas. Tradicinį priėmimą kitataučiam svečiam surengė gen. Estijos konsulas I. Heinsoo ir Centrinė Kanados Estų Taryba Toronto Estų Namuose vasario 20 d. Priėmimo metu buvo pasakyta angliškai atitinkamų kalbų, primenančių estų pastangas išlaisvinti pavergtą Estiją. Priėmime dalyvavo ir lietuvių atstovai.

"Paramos" kredito kooperatyvo balansas šiuo metu — $12,250.000.00. 1975 metus "Parama" užbaigė su $11,718,319.00 balansu. 1975 metais ji paaugo $2,854,570.00 (32.2%). Asmeninių paskolų išduota $698.000.00, o nekilnojamo turto paskolų (mortgičių) $3,977,000.00. Palūkanų už indėlius išmokėta $714,000.00. "Ontario Credit Union News" 1976 m. vasario laidoje paskelbta, kad 1975 m. birželio mėn. statistikos duomenimis, Ontario provincijoje buvo 1260 kooperatyvų; tarp 50 didžiausių kooperatyvų Ontario provincijoje "Parama" užima 40 vietą.

KLB švietimo komisijos rekomendacija "Paramos" $500 stipendija paskirta Giedrei Poderytei. — Metinis "Paramos" narių susirinkimas įvyks š.m. kovo 14 d., 3 v.p.p., L. Namuose. — A. Ramanauskienė yra paskirta "Paramos" raštinės vedėja (office supervisor), o L. Rusinaitė priimta nauja tarnautoja. Šiuo metu "Paramoje" dirba 7 pilnos tarnybos ir du pagalbiniai tarnautojai. **Vedėjas**

Patikslinimas. "TŽ" 8 nr. rašinyje "Lietuvos laisvės šventė" liko iškreiptas sakinys, dėl sumaišytų eilučių. Rurėjo būti: "Šventę pradėjo KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. Vyt. Bireta ir programos pranešėja pakvietė Snaigę Valiūnaitę". Pagrindinį iškilmės kalbėtoją min. R. S. Welch pristatė ne buvęs darbo min. M. O'Connell, o Ontario prov. parlamento narys D. Kennedy.

"T. Žiburių" administracija su apgailestavimu praneša, kad taupumo sumetimais negali siuntinėti kvitų užsimokėjusiems prenumeratoriams. Norintieji gauti kvitus maloniai prašomi pridėti atitinkamus pašto ženklus (Kanadoje), gyveną kituose kraštuose — tarpt. kuponus arba atitinkamą sumą pinigų. Svetimų kraštų pašto ženklais Kanadoje neįmanoma pasinaudoti.

Vaidotas Vaičiūnas ir Žibutė Paulėnaitė susituokė 1975 m. pabaigoje Cicero mieste, Ill. Abu yra ateitininkai, dalyvavę įvairiose tos organizacijos stovyklose ir aplamai jos veikloje. Vaidotas iš Whitby, Ont., yra baigęs fiziką Toronto un-te, o Žibutė baigia medicinos seserų kursą Illinois un-te. Vaidotas gavo darbą Čikagoje ir ten apsigyveno.

Hamiltono bankelis "Talka" "T. Žiburiams" paskyrė $100. Leidėjai už duosnią paramą reiškia nuoširdžią padėką "Talkos" valdybai ir nariams.

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., TORONTO, ONTARIO **Tel. 535-1258**
• —— *UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU* —— •
• —— *NEMOKAMAS PRISTATYMAS* —— •

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS
valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH.136. Tel.532-5191

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W., Toronto, Ontario M6R 1X3
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

743-0100
FRANK BARAUSKAS, F.R.I.
Nuosavybių pirkimas ir pardavimas; pirmų ir antrų mortgičių sudarymas
FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
Vedėjas — VALTERIS DREŠERIS
Padėjėja — Alė Mikšienė
Tel. įstaigos: 233-3334 ir 231-2661, namų 233-4446
3828 Bloor Street W., Islington, Ontario M9B 1K8
(Prie Kipling ir Six Points Plaza)
Žinotina apie namų draudą:
Dauguma draudos bendrovių reikalauja apdrausti namą 80% iki 100% atstatymo kainos. Kitaip, įvykus ir mažam nuostoliui, bendrovė nėra įpareigota pilnai padengti nuostolį
Jeigu turite klausimų apie betkokią draudą, kreipkitės — paaiškinsime. **Valteris Drešeris**

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS
S. BROGOWSKY, O.D.
412 RONCESVALLES AVE.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto tel. 531-4251
Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo10 v. ryto iki 4 v. p.p.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

INSURANCE
Namų — Gyvybės
Automobilių
Komerciniai
533-1121 WALTER DAUGINIS 249-2067
1613 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO

TORONTO ONT

Anapilio žinios

Telefonas: 277-1270

— Anapilio jaunimo būrelio valdybos posėdyje nutarta trečiadienių vakarais rengti Anapilio salėje tinklinio žaidimus. Pirmos žaidynės įvyks šį trečiadienį 7.30 v.v. Kovo 10, trečiadienį, tuo pačiu laiku mažojoj salėj bus jaunimo diskusijos tema jaunimo nusiteikimas religijos atžvilgiu. Po diskusijų bus žaidynės didžiojoje salėje.

— Praėjusį šeštadienį iš šios parapijos palaidotas a.a. Česlovas Valiukas. Velionies šeimai nuoširdi užuojauta.

— Šią savaitę paštu išsiuntinėjami geradariams aukų pakvitavimai.

— Anapilio statybai aukojo $500: dr. S. Pacevičius, $400: A. Sagevičius (Sarnia), $200: dr. A. Barkauskas, po $100: M. Ignatavičius, P. Lelis, J. Senkus ir V. V., $50: K. Valančius. Geradariams nuoširdi padėka.

— Anapilio tarybos nutarimu Vasario 16 minėjimui Anapilio salė buvo duota pasinaudoti nemokamai.

— Tradicinė Tikinčiosios Lietuvos diena šiais metais bus kovo 7, sekmadienį. Ta proga yra daroma speciali rinkliava pagelbėti tikintiesiem tėvynėj.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v. r., už Majauskų šeimos mirusius, 11 v.r. už a.a. Juozą Siminkevičių ir a.a. Joną Paliulį.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Šį sekmadienį, vasario 29 d., 9.30 v.r. pamaldų metu bus įvesdinama naujoji parapijos taryba.

— Po pamaldų visi prašomi pasiimti pakvitavimus už 1975 aukas parapijai iš Petro Šturmo. Pakvitavimai bus dalinami ir sekantį sekmadienį. Atsiimdami juos šventovėje sutaupysite išlaidas ir pagreitinsite gavimą.

Lietuvių Namų žinios

— Pr. sekmadienį popietėje dalyvavo apie 300 svečių. Knygoje pasirašė: A. Smilga iš Vilniaus, B. Stankienė, G. Kažemėkienė, R. J. Pleiniai su šeima, G. V. Agurkiai iš Hamiltono.

— LN yra dėkingi p. Dovydaitienei už paaukotus popietėms tortus ir kitus kepinius.

— Vasario 21 d. Vytauto D. menėje įvyko LN narių vajaus komiteto pobūvis.

— Vasario 22 d. Mindaugo menėje įvyko viešnios iš Lietuvos sol. O. Valiukevičiūtės koncertas. Dalyvavo apie 600 tautiečių.

— Vasario 29, sekmadienį, LN popietėje bus tradicinis Užgavėnių maistas.

— Kovo 7, sekmadienį, Mindaugo menėje 4 v.p.p. Vl. Pūtvio šaulių teatras "Aitvaras" vaidins 3 v.. komišką farsą "Slidus pusmilijonis".

— Kovo 13, šeštadienį, Mindaugo menėje įvyks dail. A. Tamošaičio 70 m. amžiaus sukakties paminėjimas, o kovo 14 — jo paroda.

— Metinis visuotinis LN narių susirinkimas įvyks Mindaugo menėje kovo 21 d., 3 v.p.p.

— Kovo 20, šeštadienį, Gedimino pilies menėje, "Verslas" rengia vakarienę-pobūvį.

— Įmokėjo LN nario įnašus: P. Macijauskas $80, W. Bucevičius $50, D. Vaičiūnas $10, G. Vaišvila $10.

A.a. Česlovas Valiukas, 52 m. amžiaus, po sunkios ligos mirė Šv. Juozapo ligoninėje vasario 18 d. Palaidotas iš Lietuvos Kankinių parapijos, dalyvaujant labai daug žmonių, Šv. Jono lietuvių kapinėse. Paliko žmoną ir tris dukras.

Dr. B. Jonienė, kuri yra North York švietimo vadybos vyr. psichologė, paskutiniaisiais šeštadieniais lankė Maironio mokyklą, stebėjo darbą klasėse ir vėliau aiškinosi su mokytojais atsirandančias problemas.

Toronto Maironio mokykloje nuo I iki X skyriaus imtinai yra skelbiamas mokinių iškalbos konkursas. Balandžio 3 d. konkursas vyks klasėse, kur iš kiekvienos klasės bus išskirti trys geriausi kalbėtojai. Po to visi bus pagal skyrius suskirstyti į 4 grupes ir iš kiekvienos grupės bus premijuojami trimis premijomis. Premijos bus tautiniais raštais bei motyvais papuošti odos dirbiniai. Tėvai prašomi į tai atkreipti dėmesį. **Vedėjas**

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį 10 v. Mišiose organizuotai dalyvavo Toronto ateitininkai savo metinės šventės proga.

— Sveikiname Adolfą ir Emiliją Lorencus, savo draugų tarpe paminėjusius 25 metų vedybų sukaktį.

— Katechetinės ir pirmosios Komunijos pamokos vyksta tuoj po 10 v.r. Mišių pas seseles, Sutvirtinimo sakramento — Muzikos studijoje.

— Sekmadienį, vasario 29, L. Vaikų Namuose įvyks susirinkimas tėvų, kurių vaikai rengiasi pirmajai Komunijai. Bent vienam iš tėvų būtina dalyvauti.

— Parapijos tarybos susirinkimas bus kovo 10 d., 7..30 v.v., Parodų salėje.

— Parapijos vakarienė — kovo 14 d., 5 v.p.p. Bilietus galima gauti sekmadieniais kavinėje, šiokiadieniais — raštinėje.

— Visuotinis parapijos susirinkimas — kovo 28, sekmadienį, po 11.30 v. Mišių.

— Dail. Vizgirdos darbų paroda ir T. Leonardo Andriekaus literatūros vakaras — kovo 27 d.

— Mišios šeštadienį, 8 v.r. — už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienės; 8.30 v. — už Pranciškų Kirlį, užpr. M. Basalykienės; 9 v. — už William Kingston Blair, užpr. O. Adomavičienės; 9.20 v. — už Vytautą Babecką ir šeimos mir., užpr. E. Kemėžienės; sekmad., 8 v. — už Emiliją Juknevičienę, užpr. Trane Co. bendr.; 9 v. — už Salomėją Sodaitienę, užpr. T. Bačėnienės; 10 v. — už parapiją; 11.30 v. — už Bronių Krasauską, užpr. V. R. Stabačinskų; 7 v.v. — už Juzefą ir Feliksą Stankevičius.

"Baltiečių vakaras 1976", rengiamas latvių organizacijos "Dauguvos Vanagai", įvyks vasario 27, penktadienį, 7.30 v.v., Seneca kolegijos Minkler auditorijoje (Finch-Woodbine). Meninėje programoje dalyvaus estų, latvių, lietuvių ("Atžalynas"), vengrų ir lenkų ansambliai. Bilietai gaunami: A. Roziša 225-9735.

Madų ir pritaikomojo meno parodos. Kovo 21 d. Anapilio salėje Roth Stern Ltd. firma, kurioje dirba daug kam pažįstamas p. Sabaliauskas, sutiko pademonstruoti pavasarines ir sekančios žiemos madas. Pradžia — 5 v.p.p. Viešnios ir svečiai bus pavaišinti kava bei pyragaičiais. Įėjimas — $3. Tą pačią dieną, tuoj po 11 v.r. pamaldų, mažojoj salėj bus atidaryta labai įvairi paroda: medžio šaknų dirbinių — p. Katelienės, keramikos ir glazūruoto metalo — p. Bučienės, meniškos fotografijos — p. Valiūnų, p. Liškausko ir kitų. Maloniai kviečiame visus atsilankyti.

Anapilio Moterų Būrelis

Toronto ateitininkų St. Šalkausio kuopa vasario 21 d. Prisikėlimo salėje atšventė metinę šventę ir 25-rių metų veiklos sukaktį. Susėdus prie stalų gausiem svečiam, tėvam ir moksleiviam, salėn buvo įneštos vėliavos. Iškilmės pranešėja R. Birgelytė, tarusi įvadinį žodį, pakvietė invokacijai kun. Pr. Gaidą. Gražios buvo iškilmės įžodžio, kurį iškilmingai davė 19 moksleivių ir viena studentė. Įžodžio tekstus skaitė kun. A. Prakapas. Ilgesnį svečio žodį tarė ateitininkų federacijos vadas dr. P. Kisielius iš Čikagos, primindamas pagrindinius dalykus ir skatindamas bręsti ateitininkų idėjose. Toronto ateitininkus moksleivius sveikino centro valdybos atstovė J. Kuraitė iš Windsoro, Hamiltono atstovė Leparskaitė, "Šatrijos" skaučių tunto vardu — p. Grybienė. Koordinacinės komisijos vardu kalbėjo dr. O. Gustainienė, kuri pareiškė, kad vien gražūs šūkiai negarantuoja ateities — reikia darbų ir aukos. Po oficialiosios dalies moksleiviai suvaidino A. Sungailienės sukurtą ir aktualijom ataustą scenos vaizdelį "Spiritizmo seansas", kuris sukėlė daug gardaus juoko. Vaišėms pasibaigus, atsirado orkestras, kurio muzikos garsams aidint, šoko ir jaunimas, ir vyresnieji. Sekmadienį, 10 v. r., pamaldose moksleiviai ir studentai ateitininkai dalyvavo organizuotai su vėliavomis. Moksleivių kuopos pirmininkė yra Rima Gustainytė. Visas ateitininkų moksleivių grupes koordinuoja speciali komisija, vadovaujama dr. O. Gustainienės.

"Gintaro" ansamblio metinis vakaras bus vasario 28, šeštadienį, 7 v.v., L. Namuose. Programoje dalyvaus ir Montrealio "Gintaras". Vietų dar yra balkone. Kreiptis į A. Nausėdą tel. 231-1423 arba A. Radzevičienę tel. 827-5620.

Vl. Pūtvio šaulių kuopos metinis visuotinis susirinkimas įvyks vasario 29, sekmadienį, 3.30 v.p.p., L. Namų Gedimino pilies menėje. Šauliams dalyvavimas privalomas. **Valdyba**

Toronto skautų-čių tuntai "Rambynas" ir "Šatrija" mini 25-rių metų veiklos sukaktį š.m. vasario 29, sekmadienį, 5 v.p.p., Prisikėlimo par. salėje. Šioje šventėje kviečiama dalyvauti ir visa lietuviškoji visuomenė. Programoje: iškilminga sueiga ir meninė dalis, kurią atliks "Gintaro" ansamblis, Sktn. Stepo Kairio muzikinis vienetas ir Vl. Pūtvio šaulių teatras "Aitvaras". Pastarasis vaidins 2 v. komediją "Plutelė ir pelės". Užbaigai — kavutė. Įėjimas nemokamas.

Viešą paskaitą su diskusijomis apie pajamų mokesčius (income tax) rengia Lietuvių profesijonalų ir verslininkų sąjunga kovo 2, antradienį, 7.30 v.v., Toronto L. Namuose. Dalyvauti kviečiama visa lietuviškoji visuomenė.

Kviečiame į M. Lietuvos Moterų Dr-jos ruošiamą šiupinį kovo 2, antradienį, 7 v.v., Prisikėlimo par. salėje. Jau mūsų moterys suskubo žirnelių prirankioti, kopūstų priauginti, kiaulyčių, o ypač ausyčių pripirkti. Be vakarienės ir kitų pramogų, mieli sveteliai, Jūsų laukia daug žadanti loterija. O programa visus pralinksmins. Ir pašokti bus galima, kam dar kojos tarnauja, nes tai paskutinė diena prieš didįjį pasninką. Įėjimas — $5. Kviečiame visus. **Valdyba**

Tikinčiosios Lietuvos Diena visose Kanados lietuvių katalikų šventovėse bus minima kovo 7, sekmadienį. Ta proga Toronto arkiv. Ph. F. Pocock, paprašytas vysk. V. Brizgio, specialiu raštu kreipėsi į lietuvių parapijų klebonus, skatindamas juos atkreipti dėmesį į Lietuvos katalikų būklę. Jame arkivyskupas rašo: "Prie jūsų kreipimosi jungiu savąjį paskatinimą jūsų parapijiečiams būti duosniais bei teikti pagalbą kunigams ir tikintiesiems, kurie kenčia komunistinę priespaudą".

Ar jūsų vaikai jau lanko lituanistinę mokyklą?

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 537-2256.

JIEŠKOMAS KAMBARYS ir virtuvė su privačiu įėjimu, baldais arba be jų. Skambinti tel. 531-7468 Toronte nuo 9 iki 11 v. ryto.

GĖLĖS ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienei, telefonu 763-6256 po 6 v.v. Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS atleika visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

JIEŠKAU GYVENIMO DRAUGĖS. Turiu pastovų darbą, negeriu ir nerūkau. Rašyti: "T. Žiburių" administracija, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, pažymint J. L.

Du "Gintarai" Toronte

Toronto ir apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti Toronto "GINTARO" **metiniame**

KONCERTE-BALIUJE

Vasario 28, šeštadienį, 7 val. vakaro, LIETUVIŲ NAMUOSE

Toronto "Gintaro" tėvų-rėmėjų komitetas

Torontiečiams talkins Montrealio "Gintaro" ansamblis, vad. Z. Lapino. **Meninėje programoje** bus 200 dalyvių — šokėjų, dainininkų, muzikantų (du orkestrai).

Po programos — šokiai, kuriems gros Montrealio studentų orkestras "Perkūnas". • Baras • Užkandžiai • Kava, pyragaičiai • Turtinga laimikiais loterija

MAŽOSIOS LIETUVOS MOTERŲ DRAUGIJOS RENGIAMAS

tradicinis ŠIUPINYS

- Skani vakarienė
- Įvairi ir įdomi programa
- Turtinga loterija

Įėjimas, įskaitant vakarienę, $5.00

kovo 2, antradienį, 7 val. vakaro, Prisikėlimo parapijos salėje

VISUS MALONIAI KVIEČIAME Į TORONTO "ŠATRIJOS" IR "RAMBYNO" TUNTŲ RENGIAMĄ **TRADICINĘ**

KAZIUKO MUGĘ

- *Rankdarbiai*
- *Laimės šuliniai*
- *Riestainiai*
- *Naminiai pyragai*
- *Staigmenos*
- *Tėvų komiteto valgykla*
- *Cepelinai, kugelis, bulvinės dešros*

RENGĖJAI

kovo 7, sekmadienį, visose PRISIKĖLIMO parapijos salėse. Atidarymas – 9.45 v. ryto

Lietuviško filmo

FESTIVALĮ rengia *Petras Bernotas*

Draminio ir komedinio pobūdžio filmai, paruošti Lietuvoje, ir kronikiniai filmai iš Šiaurės Amerikos lietuvių gyvenimo

sekmadieniais – vasario 22, 29 ir kovo 7 6.30 valandą vakaro Poor Alex Theatre,

296 Brunswick (prie Bloor) Toronte

Informacijų teirautis **telefonu 924-0356**

Bilietai — prie įėjimo po $2 Toronte

Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopos

TEATRAS *"AITVARAS"*

kovo 7, sekmadienį, 4 v.p.p., Lietuvių Namų salėje vaidins

A. RŪKO 3 veiksmų KOMEDIJĄ

"Slidus pusmilijonis"

Režisūra — A. Dargytės-Byszkiewicz

Dekoracijos — K. Imbrasaitės

Bilietai — $3, studentam ir pensininkam — $2. Po vaidinimo — kavutė.

Visus linksmai dalyvauti kviečia rengėjai — **Vl. Pūtvio šaulių kuopa**

A. PUTERIS, B.A. LL.B.

maloniai praneša atidarymą savo įstaigos visiem teisiniam reikalam.

2467 Bloor Street West

Toronto, Ont. M6S 1P7

Tel. 763-1144

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

1101314

Lietuvos knygų saugykla

MONTREAL QUE

Steponui ir Joanai Kęsgailoms vasario 7 d. AV par. salėje iniciatorius Ignas Petrauskas su artimaisiais Kęsgailų bičiuliais ir organizacijų atstovais suruošė gražų pagerbimą jų 40 metų vedybinės sukakties ir Stepono 65 m. amžiaus proga. Jame buiškeltas jų visuomeninis darbas mūsų bendruomenėje, parapijoje ir įvairiose organizacijose.

Grojant maršą, sukaktuvininkus sutiko artimiausias jų bičiulis dr. P. Lukoševičius ir KLB Montrealio apyl. pirm. J. Šiaučiulis. Gėles prisegė Irena Lukoševičienė ir Ignas Petrauskas.

Pagerbimo pobūviui vadovavo dr. P. Lukoševičius. Jis trumpai atpasakojo Stepono ir Joanos biografijas: mokslą Lietuvoje, atsakingas tarnybines pareigas ir visuomeninę veiklą. Steponas išeivijoje buvo ir tebėra veiklus bei labai pareigingas lietuvių bendruomenės narys. Būdamas Kultūros Fondo įgaliotiniu, suorganizavo trumpalaikius ir pirmus Š. Amerikoje mokytojų kursus. Būdamas KLB krašto valdybos pirmininku, apvažiavo plačią Kanadą. Statant AV šventovę, buvo parapijos komiteto pirmininku. Be to: dramos sambūrio aktorius, nuolatinis "Lito" valdybos narys, šaulys, "Nidos" klubo meškeriotojas. Joana Stepanavičiūtė-Kęsgailienė nuo vyro veiklos neatsilieka. Ji padeda visiems ligoje, varge ir įvairiose painiavose. Jos rūpesčiu yra palaidoti keli mūsų tautiečiai. Ji nuolatinė pagalbininkė parapijos raštinės reikaluose. Nuo pat "Baltijos" stovyklavietės įgijimo — aktyvi komiteto narė ir ilgametė Šalpos Fondo darbuotoja. S. ir J. Kęsgailos turbūt nėra praleidę nė vieno minėjimo, parengimo ar koncerto. Jie visur dalyvauja ir visur aukoja.

Gausūs sukaktuvinio pobūvio dalyviai sugiedojo "Ilgiausių metų", o E. Krasowskienė įteikė rožių krepšį. Vaišių stalus palaimino kun. J. Aranauskas. Vaišes paruošė p. Kasperavičienė su visa eile talkininkių. Sukaktuvininkus sveikino: J. Šiaučiulis — KLB Montrealio apyl. pirm., kun. J. Aranauskas — AV par. vardu, Pr. Ruginskas — "Lito" vardu, seselė Paulė, E. Navikėnienė, kuri Steponą pažinojo Lietuvoje kaip abiturientą ir moksleivių šaulių būrio vadą, Sušinskas — šaulių kuopos pirm., A. Mylė — "Nidos" klubo pirm., V. Kerbelis, dramos aktorius, perskaitė sveikinimus čikagiškių — rašytojos B. Pūkelevičiūtės ir K. Veselkos, Br. Staškevičiaus — kaipo "Dosco" fabriko darbininkas, tą pačią dieną pradėjęs darbą su S. Kęsgaila ir dirbęs iki šiol, R. Milaknis, "Dosco" prižiūrėtojas, Pr. Paukštaitis — "N. Lietuvos" redaktorius, Iz. Mališka — AV par. komiteto pirm.

Negalėdami pagerbime dalyvauti, telegramomis ir laiškais sveikino: klebonas kun. J. Kubilius iš Arizonos, brolis Antanas Kenstavičius iš Br. Kolumbijos, krikštasūnis Rimantas Ališauskas iš Baltimorės, Stepono kūma Ona Stankūnaitė-Vilėnišienė ir jos sesuo Teresė iš Bostono, operos solistė E. Kardelienė, sol. G. Čapkauskienė. Plk. A. Lapino iš ligoninės sveikinimą perdavė sūnus Zigmas Lapinas.

Svečius aptarnavo moksleivės ir studentės, vadovaujamos Rasos Lukoševičiūtės. Jos visos yra nuolatinės "Baltijos" stovyklautojos.

Baigiamąją kalbą pasakė S. Kęsgaila savo ir žmonos vardu. Nuoširdžiai padėkojo: sveikintojams, rengėjams, šeimininkėms, patarnautojoms ir visiems gausiai atsilankiusiems.

Sukaktuvininkai iš anksto griežtai buvo atsisakę priimti dovanas, tad pagerbimo likutis $200, jiems pageidaujant, įneštas į Kanados Lietuvių Fondą Stepono ir Joanos Kęsgailų vardu.

Pagerbimas buvo gerai suorganizuotas, jaukus ir linksmos nuotaikos. Linkime mieliems sukaktuvininkams geriausios sėkmės. **A. A.**

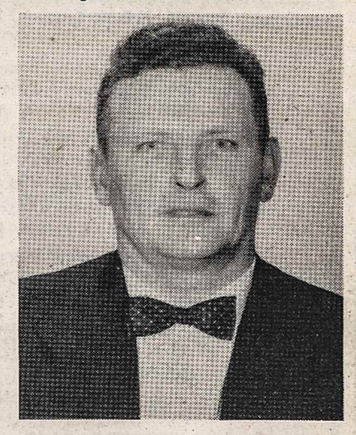

STEPONAS KĘSGAILA, buvęs KLB pirmininkas, kelių organizacijų narys, aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje ir pensininko amžiuje

Popiežiaus pronuncijus Kanadai arkiv. Angelo Palmes sausio 19 d. dalyvavo Čiurlionio minėjime Otavoje. Sužinojęs, kad sol. G. Čapkauskienė, ten koncertavusi, yra montrealietė, su ja ilgokai pasikalbėjo ir perdavė savo linkėjimus visai lietuvių bendruomenei Montrealyje.

Įdomu išgirsti, ką patyrė mūsų jaunimas jaunimo kongrese. Kovo 6 d., 7.30 v.v., AV par. salėje jis rengia pokongresinį vakarą. Bus jaunimo pranešimai, rodomos skaidrės, vaišės, baras, loterija, šokiai, grojant studentų orkestrui "Perkūnas". Įėjimas suaugusiems $3, moksleiviams ir studentams — $2. Labai buvo įdomu išleisti jaunimą, bet dar įdomiau bus juos sutikti.

Torontiečiai inž. Romas ir Marija Tauteraitė-Sinkai su sūneliu Linu ir Paulium buvo atvykę į Montrealį pasveikinti savo tėvų Ipolito ir Sofijos Tauterų jų vedybinio gyvenimo sukakties proga. Kadangi Marija Sinkuvienė užaugusi ir mokslus baigusi Montrealyje, turi čia daug pažįstamų ir studijų draugų.

AV parapijos komitetas vasario 11 d. posėdyje sudarė planą parapijos 25 m. jubilėjinei šventei, kuri įvyks š.m. gegužės 16 d. Planą paruošė buvęs k-to pirm. A. Vaupšas. **A. A.**

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba kviečia 1976 m. kovo 20, šeštadienį, 4 v. po pietų, Šv. Kazimiero parapijos salėje, 3426 Parthenais Street, Montreal, Quebec,

metinį visuotinį narių susirinkimą

Darbų tvarka:

1. Susirinkimo atidarymas
2. Balsų skaičiuotojų ir susirinkimo pirmininko rinkimai
3. Praėjusio susirinkimo portokolo skaitymas ir priėmimas
4. Pranešimai: pirmininko, vedėjo ir kredito komisijos
5. 1975 metų apyskaita ir balansas
6. Revizijos komisijos pranešimas
7. Rinkimai: 3 narių į valdybą,
   2 narių į kredito komisiją ir
   1 nario į revizijos komisiją
8. Diskusijos, balanso priėmimas ir pelno paskirstymas
9. 1976 metų sąmatos priėmimas
10. Klausimai ir sumanymai
11. Susirinkimo uždarymas

Po susirinkimo – vakarienė

Narių registracija prasidės 3 val. 30 min. po pietų. Nariai prašomi atsinešti nario knygeles. Kandidatų siūlymo reikalu prašome atkreipti dėmesį į šią ištrauką iš "Lito" statuto XIII dalies antro poskyrio:

"Kandidatų į valdybą ir komisijas pasiūlymai turi būti padaryti raštu bent dviejų unijos narių ir įteikti unijos sekretoriui iki susirinkimo atidarymo. Prie siūlymo turi būti pridėtas raštiškas kandidato sutikimas būti renkamu."

Kandidatams pasiūlyti formos gaunamos abiejuose "Lito" skyriuose arba išsiunčiamos paštu paskambinus telefonu.

Pastaba: Šiais metais "Lito" valdyboje savo trijų metų kadenciją užbaigė Algirdas Kličius, Steponas Kęsgaila ir Izidorius Mališka, kredito komisijoje — Jonas Adomonis ir revizijos komisijoje — Jonas Maskoliūnas. Nebaigęs savo kedancijos kredito komisijoje pasitraukė Vitolis Šipelis. Jo kadencijos užbaigimui vieneriems metams bus renkamas antras kredito komisijos narys.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmenines	11.0%
Taupomąsias s-tas	8.0%	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	9.0%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.25%	Investacines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	9.75%		
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.